

BOYUN EGME

Onlar yenince
biz de yenmiş
sayılacak mıyız?

Kemal Okuyan, Almanya-Erdoğan kavgasını
yazdı: Olanlardan ne anlamalıyız? Seyretmekle
yetinmeyeceksek ne yapacağız? ■ Sf. 19

9 dokuz
maddede
ALMANYA
ERDOĞAN
KAVGASI

AB AKP'yi köşeye sıkıştırdı, çıkış yolu kapalı

Ya Halkın HAYIR'ı Ya Almanya'nın ŞERRİ

ALMAN
SERMAYESİ
REST ÇEKİYOR

ADİLE KAYA

■ Sf. 4

AB'NİN PATRONUNDAN ABD'YE TÜRKİYE MESAJI | OSMAN ÇUTSAY ■ Sf. 8

ENVER
AYSEVER'LE

BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

Başkanlık gelince
top yuvarlak mı
kalacak?

■ Sf. 10

'Bankacı da
grev mi
yaparmış?'

Söyleşi ■ Sf. 12

Zorunlu din dersi:
Asıl inananların
başı dertte

■ Sf. 14

16 MART / GÜMÜŞHANE

Elektrik akımına kapıldı - Gümüşhane İkisü köyünde havuzda çalışma yaptığı sırada elektrik akımına kapılan Nihat Kaya (55), olay yerinde hayatını kaybetti. Kaya'nın havuzda çalışma yaptığı sırada elektriğin kesilmediği anlaşıldı. Elektrik ile ilgili iş güvenliği önlemleri alınmadığı için çok sayıda işçi hayatını kaybediyor.

16 MART / İSTANBUL

Genç işçi cinayeti - Avcılar'da naylon fabrikasında çalışan Bekir Erdem (17) preşe sıkışarak yaşamını yitirdi. 17 yaşındaki işçilerin preste çalıştırılması yasak. İş cinayetinden 4 gün önce işe başlayan Bekir Erdem hareket halinde presin çalışmasını durdurması gereken koruyucu düzenek bulunmadığı için feci biçimde hayatını kaybetti. Bekir'in cansız bedeni saatlerce preste bekletilirken, iş yerinin önüne TOMA çağırıldığı belirtildi.

18 MART / KOCAELİ

Tersanede taşeron işçisi öldü - Vinçlerin çalışmaları sırasında işaretler, sesli uyarıcılar bulunmadığı için bir taşeron işçisi daha yaşamını kaybetti. Kocaeli'de Limaş Limanı içindeki UM Tersanesi'nde paletli vinç, taşeron firmaya bağlı çalışan Osman Akçay (55) isimli işçiyi ezerek bacaklarını kopardı. İşçi hastaneye kaldırıldıktan kısa süre sonra yaşamını kaybetti.

20 MART / KASTAMONU

Vurdumduymazlığın bedeli - Kastamonu'da Belediye işçisi olan Mehmet Zayıf (57) su deposunun içine düşerek hayatını kaybetti. İçme suyu deposunu temizlerken dengesini kaybeden ve beş metre yükseklikteki su deposuna düşen Zayıf, kaldırıldığı hastanede yaşamını kaybetti. İş kurallarına göre su deposunun kapağı mutlaka kapalı tutulmalı. Kapak kapatılmıyorsa, insanların yakın mesafe girişine izin verilmeyecek şekilde etrafı çevrelenmeli. Bütün bunları yapmayan belediyenin vurdumduymazlığı bir işçinin daha hayatına mal oldu.

20 MART / İSTANBUL

Konteynerde yangın - İstanbul Arnavutköy'de büyükbaş hayvancılık yapan bir işletmede çalışan işçilerin kaldığı konteynerde çıkan yangında Türkmenistan uyruklu Murat Baba olay yerinde hayatını kaybederken, Türkmenistan uyruklu Devlet Cumayel ağır yaralandı. Yangının nedeninin belirlenemediği bildirildi. Konteynerlerde kalan işçilerin sağlık ve güvenlik önlemlerinin alınmadığı ve bu nedenle sıkça çıkan yangınlarla hayatlarını kaybettikleri biliniyor.

21 MART / KARAMAN

Yüksekten düşerek öldü - Karaman'da inşaat işçisi Hüseyin Avni Gökçe (53) çalıştığı inşaatın dördüncü katından düşerek hayatını kaybetti. İnşaatlarda yüksekten düşerek ölümler, ölümlü iş kazalarının nedenleri arasında ilk sırayı alıyor. Çok basit ve ucuz önlemler alınmadığından inşaat işçileri hayatlarını kaybediyor.

SAMANALTI / Sait Munzur

Körolasica Moody's, beklemedi Nisan'ı

Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's'in, Türkiye'nin kredi notunu "BA1" olarak teyit etmesi ve görünümünü "durağan"dan "negatif"e çevirmesine

ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Elvan, "Tamamen siyasi bir karar. Türkiye ekonomisini kötü göstermeye çalışan bir yaklaşım söz konusu" dedi. Bu açıklamanın ardından kuruluş Türk bankalarının kredi notunu

da düşürdü. Elvan'ın kararları "siyasi" bulmasının sebebi Anayasa referandumu öncesi açıklanmış olması. Yoksa kararın ekonomiye verdiği zararlar falan pek ilgili değil. Varsa yoksa 16 Nisan. Sonrası tufan!

ANCAK TURŞU KURARSINIZ...

Erdoğan'ın danışmanı ve söz yazarı akp milletvekili Hüseyin Besli havuz gazetesi Akşam'da yazdığı köşesinde 2019'da kurulacak meclisin kurucu meclis olacağını ve yeni bir düzene geçiş için 1920'deki kurucu meclis gibi çalışacağını yazdı. Kurucu meclisin ne kuracağını yazmadı.

Aklı evveler AKP'nin 16 Temmuz'da karşı darbe yaparak yeni bir rejim kurmaya hak kazandığına ciddi ciddi inanıyor. Anlaşılan o ki reislerini inandırıyorlar buna.

Saray fetvacısından cihat çağrısı

Saray Fetvacısı Hayrettin Karaman Avrupa ile gerilimli günlerin yaşandığı günlerde Avrupa ve Amerika'yı işaret eden bir yazı yazıp, Avrupa'daki Türklere Cihat fetvası verdi. Karaman şöyle yazdı: "Savaşla ilgili ayetlere bakıldığında İslâm'ın, ancak zulmü, din yüzünden baskıyı ve haksız saldırıyı ortadan kaldırmak için buna izin verdiği görülmektedir. Allah Teâlâ'nın hiçbir şeye ihtiyacı bulunmadığından, O'nun rızası için savaşmak, kullarının yararı, din ve vicdan hürriyetinin temini için savaşmaktır. (...) İslam fethinin amacı din hürriyetini temin, hak dini tebliğ ve adaleti tesis etmektir. Dinde zorlama yoktur ve Allah zalimleri sevmez."

Karaman, hırsızlık için de olumlu fetva vermiş, hırsızların günah işleme özgürlüğünü kullandığını söylemişti.

**BOYUN
EĞME**

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 68

İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Mehmet Kuzulugil

Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil Tasarım: Özgür Aydoğan, Uğur Güç

Adres: Osmanağa Mah. Osmancık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul Baskı: Mutlu Basım Yayın, Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C-Blok No.263 - 264 Topkapı Zeytinburnu/İstanbul Tel : 0212 577 72 08

RTÜK AÇIKLADI: HANGİ İL NEYİ İZLİYOR?

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, televizyon izleyicilerinin profilini çıkarttı. İşte veriler:

- RTÜK'ün raporuna göre İstanbullu izleyicinin ilk tercihi magazin programları, Ankaralıların ise dizi.
- Kadın izleyiciler bilgi yarışması, dizi, kadın programları, reality show ve magazin programlarını erkek izleyicilerden daha fazla izliyor.
- Açık oturum ve tartışma programı izleme payında 55 yaş ve üstü ilk sırada yer alıyor.
- Bilgi ve eğlence programı izlemede 15-24 yaş grubu ilk sırada.
- Dizi izlemede ilk sırayı 15-24 yaş grubu aldı.
- Kadın programlarını en çok 55 yaş ve üzeri takip ediyor.
- Magazin programında ilk sırayı 15-24 yaş grubu alıyor.
- Reality show programlarında ilk sırayı yine 55 yaş ve üzeri alıyor.
- Talk show izlemede ise ilk sırada 15-24 yaş grubu geliyor.
- Magazin programı ve talk show izleme paylarında İstanbul ilk sırada yer alıyor.
- Kadın programları izleme paylarında ise İzmir ilk sırada.

Eyy toki, eyy Cengiz!

İnsan için orman, ekonomi için orman” etkinliğinde konuşan RTE “Gecekonduların çoğu bugün şehirlerimizi adeta istila eden beton, çelik ve cam yığını binalardan daha kişilikli, şahsiyetli ve özgündür” dedi ve buyurdu: Tabiat Allah'ın bize bir emanetidir. Tabiatı hoyratça yok etmek bu emanete ihanet etmektir. Şehirlerimizi beton binalarla dolduran kim? AKP'nin şehirlerin üzerine saldırdığı TOKİ. Ağacı, ormanı yok eden kim? Yandaş müteahhitler ve onlara yol veren AKP. Reis birilerine laf sokuyor ama kime? Kendisi de bilmiyor belki de...

Son düşman komşu Bulgaristan

Son dönemde, uçağını düşürmek, sınırlarına top atışı yapmak, ordu göndermek gibi sert gerilimler yaşamadığımız komşumuz Bulgaristan ile kriz giderek derinleşiyor. Bulgaristan Dışişleri Bakanlığı, Ankara Büyükelçisi Nadejda Neynski'yi Sofya'ya çağırdı. Türkiye'nin Sofya Büyükelçisi Süleyman Gökçe, bir kampanya videosunda açıkça Türk partisi DOST'a destek verdiği gerekçesiyle geçen hafta Bulgar Dışişleri Bakanlığına çağırılmıştı. Bulgar hükümetinin ayrıca Ankara'ya, “Türkiye'deki yaklaşık 60 bin Bulgar vatandaşını 26

Mart'taki genel seçimde DOST Partisi'ne oy vermeleri konusunda teşvik ettikleri için” tepki gösterdiği ve bunu “Bulgaristan'ın iç işlerine doğrudan müdahale olarak gördüğü” de belirtildi.

Edirne Valiliği Özel Kalem Müdürü İbrahim Tarancı da geçtiğimiz haftalarda Şumnu şehrinde tutuklanıp sınır dışı edilmişti. Bütün bunların sebebi AKP'nin İslamcı politikasını Bulgaristan'a taşımak istemesi. Bu amaçla Erdoğan'ın Bulgaristan'a 20 milyon dolar gönderdiği iddia edilmişti. Bulgaristan'la ilişkiler de böylece düzlenmiş oldu. Şu ana kadar AKP'nin sorun çıkarmadığı tek komşu ülke Gürcistan. Darısı onların başına!

EDİTÖRDEN

Boyun Eğme, bir süredir yeni bir biçim ve yeni bir içerikle çıkıyor. Biraz daha uzun ömürlü, biraz daha dayanıklı, biraz daha analize dayalı politik değerlendirmeler, araştırmalar, hiciv ve taşlamalarla, ülkeyi haberleştirirken, izlemeyi değil, değiştirmeyi sevenleri güçlü kılmayı, donatmayı amaçlıyoruz.

Boyun Eğme, bu güçle ülkeyi aydınlık kurtuluş günlerine taşıma çabasına kendi katkısını yapıyor.

Yeni biçimimizle aramıza yeni yazarlar katıldı. Enver Aysever her sayıda, Barış Terkoğlu ve Harun Karanfilci yetiştikçe yazıyor.

Osman Çutsay yoldaşımızın büyük katkılarını görüyorsunuz, dışarıdaki gözümüz kulağımız. Nihat Behram ilk sayıda müthiş bir yazıyla başladı, arkası gelecek. Sait Munzur çizgileriyle renk kattı. Özgür Aydoğan ve Uğur Güç, bütün yetenekleri ve deneyimleri ile tasarımı sırtlıyor. Ve koşturan, tasarımı yapan, haber kovalayan, dağıtan pek çok yoldaşımızın alın teri ve emeği var bu yeni usul derginin harcında.

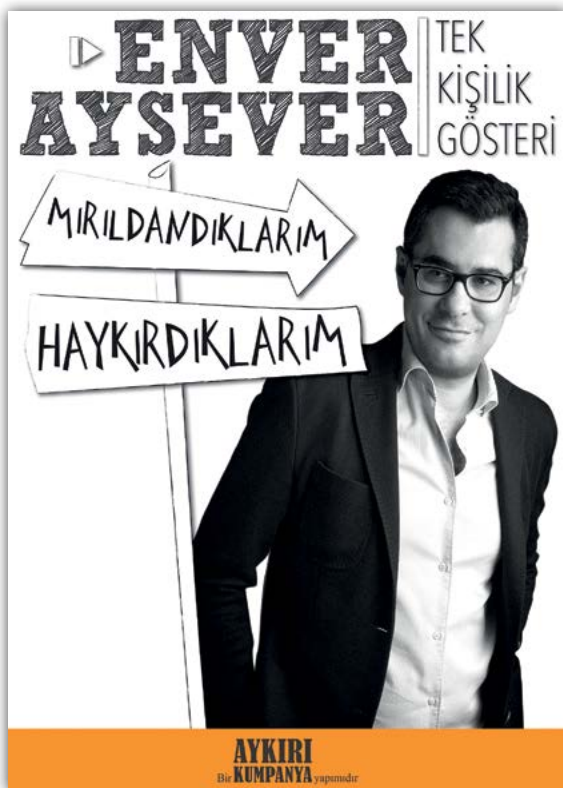
Derin bir siyasal krizin, kapitalist ekonominin yapısal sorunlarının kritik gelişmelerle kendisini yansıttığı sarsıntıların ortasında yola koyuldu dergi. Referandum bir kırılma noktası biliyoruz. İlk sayının konusu bu vesileyle AKP'nin halka salladığı sopaydı. İkinci sayıya Hollanda krizi yetiştirdi. Çöken bir dış politikanın fotoğrafıydı kapağa yansıyan. Bu sayıyı AKP'nin uluslararası bir hal alan krizinin Almanya'nın sert çıkışlarıyla sürdüğü bir zamanda hazırladık. Yaşananlar, AKP'yi iktidar yapan kuvvetlerdeki tersine değişimin en somut habercisi. Zil takıp oynayacak değiliz: Erdoğan'ı getiren güç şimdi götürecektir gibi görünüyor. Bunun için halkın Hayır'ı önemli. Bunun için Hayır'ı kazanmak ama onunla yetinmemek önemli.

Bu tabloda Boyun Eğme de, onun okurlarına ulaşması da, onu okurlara ulaştırmak çabasına ortak olan okurların da yaptıkları çok önemli.

Boyun Eğme'nin ticari dağıtım ağlarından herhangi birisi aracılığıyla okura ulaşması mümkün olmadı. Bu konuda yaptığımız deneyimlerimiz yarı şaka yarı ciddi söylenen “16 Nisan'dan sonra görüşelim” sözleriyle karşılandı. “16 Nisan'dan sonra sizi tanımayız” diyerek karşı şakamızı yaptık.

Şaka bir yana, Boyun Eğme “az sayıda okurla” yetinecek bir dergi değil. Bu dergiyi besleyen devrimci gelenek, kendi kendine konuşmakla yetinenlerden olmadı hiç. Okurlarımızı, yoldaşlarımızı, kısaca tüm politik gücümüzü harekete geçiriyoruz: Bir hafta içinde derginin arayan herkese ulaşmasını sağlayacak bir gönüllü öncü örgütlenme tamamlanmış olacak. Dergiye ulaşabileceğiniz noktaları, meydanlarda yapılan satışların yerlerini-saatlerini elektronik haberleşme araçları ve dergimizin sayfaları aracılığıyla takip edebileceksiniz.

**BOYUN
EGME**

Enver Aysever'den 'Hayır'lı gösteriler

Anlattıklarımız 1980'den bu yana olanlar bitenlerin anımsatılması. Abidik gubidik tarihimizden kısa anımsatmalar yaptığımız siyasal bir gösteri olacak. Bir tür meddahlıkla kabare karışımı, müzikli şarkılı anımsatmalarda bulunacağız. Dünden bugüne fütursuz bir yolculuk yapacağız, lafı gedigine koyacağız. Çünkü artık mırıldanmanın değil haykırmanın zamanı.”

Boyun Eğme yazarı Enver Aysever tek kişilik gösterisi ile çıktığı Anadolu turunu sürdürüyor. Boyun eğmeyenlerin kaçırmaması gereken gösteriler şöyle:

- Adana: 27 Mart Pazartesi saat 20.00'de Yaşar Kemal Kültür Merkezi
- Mersin: 28 Mart Salı saat 20.00'de Yenışehir Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi
- Gaziantep: 1 Nisan Cumartesi saat 20.00'de Zeugma Kongre ve Kültür Merkezi
- Antalya: 2 Nisan Pazar saat 15.00'de Muratpaşa Belediyesi Kültür Merkezi

Almanya niye geriyor?

Getirip götürmeyi seviyorlar

Sovyet sosyalizminin, deyim yerindeyse "tek kurşun atılmadan" yıkılmasının herhalde en beklemeyen etkisi, geçmişte "Batının müttefikleri" olarak yer bulmuş ülkelerin topun ağzına konulması olmuştur.

Türkiye için bu çok belirgindi. Daha önce türlü nedenlerle bastırılan emperyalist rekabet, tam da "iki kutup" voltajının kalktığı, herkesin yeni dünya düzeninden, yeni bir barış çağından dem vurduğu dönemde gemlenemez şekilde kendini gösteriyordu. Böyle bir dünyada Türkiye'nin egemenleri, eski dostlarının, "hürriyet savaşı"ndaki müttefiklerinin artık onlara "yiyecekmiş gibi" baktıklarını hissetmeye başladı.

Bunun bir tür paranoyaya yol açtığını, Türkiye burjuvazisinin, egemen sınıfların, kendilerini emperyalist dostlarından koruyacak arayışlara girdiğini söylemek Türkiye kapitalizmini anlamamak olur.

Zenginlerimizin, yeni dünyada büyük güçlere meze olma korkusundan çıkış yolu olarak buldukları şey, kapitalist Türkiye'nin zaten uzun süredir içinde yol aldığı bir tünel olmuştur: Emperyalizmi ülkeye ortak etmek.

Uluslararası entegrasyon, dünya pazarında yerini almak, ekonominin içsel kalkınma ihtiyaçları ile değil ihracatla ve yabancı yatırımlarla motive edilmesi... Türkiye kapitalizmi, bu hedeflerde gaza basmak için iki kutuplu dünyanın sona ermesini beklememişti zaten.

AKP döneminin, farklı stratejik alternatifler, bölgesel açılımlar gibi özellikleri bir yana bu tercihi mutlaklaştırdığı açık.

"Türkiye Türklere bırakılmayacak kadar değerlidir" sözü Türklere, Türkiye'nin egemenlerine aittir!

Karşılığı belli; özelleştirmelerle, büyük yabancı yatırımlarla varılan nokta, Türkiye'nin artık çok ortaklı bir uluslararası holdinge dönüştürülmesidir. Bunun "başarılmasında" en cesur adımları atan tartışmasız bir biçimde AKP gericiği olmuştur.

Erdoğan'ın referandum öncesinde savurduğu iç savaş tehditlerinin, "yakarım" şantajlarının bu nedenle asıl muhatabı önce ülkemizin kodaman tekelleri ve fakat sonra da emperyalist sermayenin kendisi.

2013 yazından beri olan şey, Erdoğan'ın uluslararası (Türkiye içinde) sermayeye onsuz yapamayacağını ispatlamaktı. AKP emekçilerden alıp zenginlere verdikçe, kendi zayıflıklarını örtbildi. "Bu adamlarla bu ülke yönetilmez" diyenler, koca koca sermaye grupları bile Erdoğan'ın şantajını onun başını okşayarak yanıtladı.

Şimdi bu konuda da yolun sonuna gelinmiş gibi görünüyor.

Erdoğan'ı düşürmek için ülkeyi silkeleyecekler. Erdoğan'ın son kumarı en çok ülkeyi zorlayacak.

Bu tablonun baş sorumlusu olan Erdoğan gericiğini "ulusal kahraman" olarak görmek ne büyük bir aptallıktır.

Bugün, eski kuklalarına sırt çevirmiş olan emperyalist merkezlerden kurtuluş beklemek ise kendi başına büyük aymazlık.

Bizi bekleyen iki büyük tehlike var ve bunlar ikizdir. Birincisi, Erdoğan'ın ayakta kalabilmek için ayarsız bir çatışmaya girdiği sermaye güçleri ile izdivaç tazelemesi. Referandumdan sağ çıkması bunun için çok önemli. İkincisi, Erdoğan'dan kurtuluşu, önemli bir gerilimden kurtulurken kendini bütünüyle teslim etmeye daha da hazır hale gelmiş bir Türkiye'nin ücretli köle cenneti olarak bir kat daha sömürgeleştirilmesi.

Almanya'dan geçtiğimiz günlerde gelen ataklar, işin gerçekten çok ciddi olduğunu gösterdiği kadar emekçiler için de uyarıcı olmalıdır.

Son 15 yılda ülkeyi tam bir bataklığa çevirmiş olanlardan kurtulmak zorundayız. Bu bataklığı yeniden makyajlayıp, herkes için tehlikeli hale gelmiş gerilimlerden arındırıp, karın tokluğuna çalışmaya razı, dinle uyuşturulmuş ama bunu dert etmeyecek bir "ılımlılıkla" yeniden kuşatılmış bir halk yaratmaya kalkanlara yol vermemek zorundayız.

Gerçeklere hiçbir zaman gözlerimizi kapatmamak zorundayız.

Bugün "Türkiye'yi çekemeyen" batılı güçler olarak sundukları emperyalist odaklar arkalarında olmadan bir gün bile geçiremezlerdi. 15 yılı geçirdiler. Şimdi bu odaklar belli ki başka arayışlar içinde. Kapitalist Türkiye'nin kaderi bu: getirirler, götürürler. Lakin Türkiye'nin kaderi kapitalizm değil!

Ekonomi dediğimiz, kur ve faizden fazlası...

Alman 'soğuk'

Almanlar bu sefer oyun oynamıyor. Türkiye kapitalizminin pek çok açıdan ekonomik olarak birincil bağımlılığı, Almanya, çok ciddi hamleler yapıyor. Türkiye'nin sonunu ilan eden cümleleriyle, Alman sermayesi yeni bir başlangıcın hazırlığını yapıyor.

■ ADİLE KAYA

Basıllı yayınlar, elektronik medya ve televizyonlarda ortaya çıkan resme bakmayın. Ekonomi, portföy giriş-çıkışlarından, fiktif sermaye hareketlerinden, borsadan, sıcak para işlerinden ibaret değil.

Buradan bakıldığında, ülkemiz ekonomisinde, "katma değer" in, en önemli kaynağı durumundaki imalat sanayinde görünenin çok ötesinde bir Alman sermayesi hakimiyeti olduğunu söyleyelim.

Almanya, Türkiye'nin en büyük dış ticaret partneri. Yani Türkiye ekonomisinde Almanya'dan alınan ve Almanya'ya satılanların önemli yeri var.

Ekonomideki Alman hakimiyeti ise bunun ötesinde ve çok daha yapısal bir durumu ifade ediyor. Türkiye enerji ve hammadde ithalatı hariç tutulduğunda, imalat sanayi ürünleri üzerinden bakıldığında, sermaye malları ve sermaye yoğun

tüketim mallarında Almanya'ya yüksek derecede bağımlı.

Pek çok sektörde mevcut üretim kapasitesinde Alman makinelerinin ve teknolojisinin ağırlığı var. Türkiye, Almanya'dan makine ve teknoloji düzeyi yüksek tüketim malları ithal ederken, en büyük pazarı Almanya'ya tekstil, giyim, kuru gıda başta olmak üzere emek yoğun ürünler ihraç ediyor.

Yani Türkiye ekonomisinde üretimin devam etmesi için Alman makinelerine ve nitelikli girdilerine ihtiyaç var. Emek yoğun ürünlerin pazar bulması için de Almanya ile ticaret vazgeçilmez.

Almanya'nın dış ticaretimiz üzerindeki etkisi doğrudan bu ülke ile yapılan ticaretten ibaret de değil. Orta ve Doğu Avrupa başta olmak üzere Avrupa Birliği ile dış ticaret ilişkilerinde Almanya'nın doğrudan ya da dolaylı etkisi bulunuyor.

Şunu da eklemek gerek:

	Yıl	Toplam Miktar
Türkiye'nin toplam dış ticaret hacmi	2016	340 milyar dolar
Almanya'nın payı	2016	35,5 milyar dolar
Almanya'nın toplam içindeki oranı	2016	% 10.5
Almanya'ya yapılan ihracat	2016	14 milyar dolar
İhracat yapılan ülkelerde sırası		1
Almanya'dan yapılan ithalat	2016	21,5 milyar dolar
İthalat yapılan ülkelerde sırası		2
Türkiye'de bulunan yabancı sermayeli şirket sayısı		~52,000
Alman sermayeli şirket sayısı		~7,000
Türkiye'ye doğrudan yabancı sermaye	2005-2016	210 milyar dolar
Almanya'dan gelen DYS		12 milyar dolar

Doğrudan yabancı sermaye yatırımları içindeki pay düşünülürken göz önüne alınması gereken bir nokta, Almanya'nın imalat sanayi toplam yatırım stoğu içindeki payının genelden çok daha yüksek olduğu. Yani Almanya'nın ülkeye gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımları içindeki payının vasfı da önemli: Asıl üretimde yoğunlaşıyor.

sermayesi rest çekiyor

Türkiye'deki bazı sektörlerin gelişiminde Almanya'nın özel bir rolü var.

Almanya pazarının talepleri, bu taleplerin gereği olarak aktarılan ya da dayatılan teknoloji bu sektörleri belirliyor.

Makine parkının bakımı, onarımı, yenilenmesi, üretim hatlarının doğrudan Almanya talebine göre oluşturulmuş olması, lisans ve patent anlaşmaları ile üretim sürecinde Alman hakimiyeti yüksek.

Ekonominin finansmanı konusuna da bakmak gerek.

Türkiye ekonomisinde yurt dışı bankalardan kullanılan kredilerin önemi açık. Bu "kaynakların" kullanılmasında, kredi anlaşmalarının yapılmasında görünmeyen bir kalem olarak kritik olan bir şey var: Kredi garanti anlaşmaları. Almanların, Hermes, Atradius gibi kredi garanti şirketleri ülkede çok etkin.

Alman kredi garanti şirketlerinin uzun bir süredir Türkiye'deki birçok firmanın

VOLKSWAGEN'DEN SERT ÇIKIŞ: ERDOĞAN TÜRKİYESİ ÇÖKÜŞÜN EŞİĞİNDE

Volkswagen (VW) Kamyon ve Otobüs Bölümü Müdürü Andreas Renschler, Alman Die Welt gazetesine verdiği demeçte, sektör olarak duyargaların çok gelişmiş olduğunu belirtti ve "Biz ekonomideki gerilemeyi ilk, canlanmayı da en son hisseden sektörüz" diye konuştu. Renschler, çeşitli yan markalarıyla Türkiye pazarında önemli bir ağırlığa sahip olan VW'nin, özellikle kamyon ve benzeri ağır

vasıtaların satış rakamlarında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30-40 oranında gerileme saptandığını vurguladı. Türkiye'de yaşanan son politik gelişmelerin Türk pazarını durma noktasına getirdiğini belirten Renschler, bir uyarıda da bulunarak, Türkiye'de artık "hesaba gelmeyen birçok belirsizliğin" varlığına dikkat çekti.

VW Türkiye'deki ticari araç pazarının yanı sıra binek araç pazarında da en fazla paya sahip olan otomotiv şirketi. Bu nedenle, hükümetin yaptığı özel tüketim vergilerini (ÖTV) artıran düzenlemenin en fazla etkilediği şirket de VW oldu. VW tarafından pazara ilişkin yapılan değerlendirmelerde otomotiv iç pazarında ithal araç talebinin, başta VW satışları olmak üzere daralması

önemli bir faktör. Ancak açıklamada yaşanan durumun doğrudan siyasi gelişmelerle ilişkilendirilmesi, VW'nin otomotiv pazarındaki hakimiyetinin ötesinde Türkiye ekonomisindeki yerini hatırlatma çabası olarak da okunabilir. Türkiye'nin otomotiv yan sanayi ihracatı 10 milyar dolar civarında. Bunda VW fabrikalarına yapılan satışların önemli bir payı bulunuyor. Almanya'ya yapılan satışların yanında VW başta olmak üzere Alman otomotiv şirketlerinin değişik ülkelerdeki tesisleri için yapılan üretimi de katıldığında, Alman şirketler kaynaklı ihracatın toplam otomotiv yan sanayi ihracatı içindeki payının yüzde 35-40'a ulaştığı tahmin ediliyor. Otomotiv yan sanayinde Bosch gibi yüzde 100 Alman sermayesi yatırımlarının yanında, ortaklıklar ya da dolaylı "iş modelleriyle" yapılmış pek çok yatırım var. VW'den gelen açıklamada bu bağımlılığın hatırlatıldığı da açık.

ÜLKEMİZDEKİ BAŞLICA ALMAN SERMAYELİ ŞİRKETLER

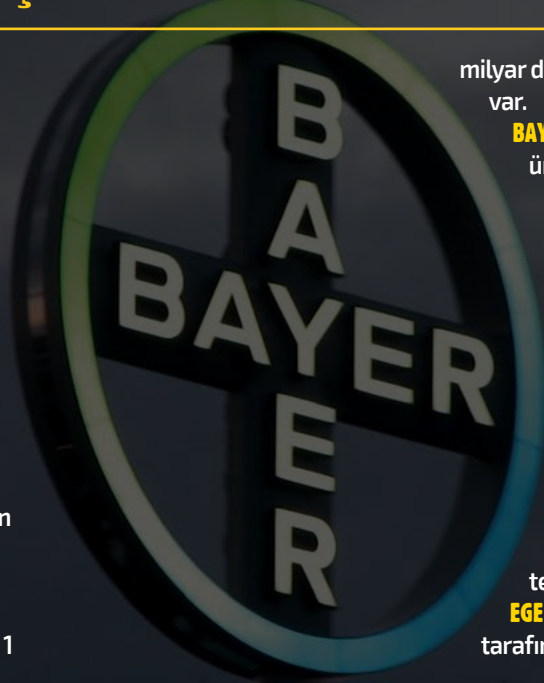
Türkiye'de kurulu bulunan 7 bin civarındaki Alman sermayeli şirketin önemli bir bölümü ticaret şirketleri olmakla birlikte ağırlıklı olarak imalat sanayi etrafında faaliyet gösteren şirketlerden oluşuyor. Hemen tüm sektörlerde çok fazla sayıda Alman sermayeli şirket bulunurken, otomotiv ve yan sanayi, ana metal, elektrikli makine cihaz, makine ve teçhizat, turizm ve seyahat hizmetleri öne çıkan sektörler olarak dikkat çekiyor.

E. ON ENERJİ: Sabancı grubunun enerji şirketi Enerjisa'nın ortağı, elektrik santral

yatırımları bulunuyor.

BOSCH GRUBU: Otomotiv yan sanayi, beyaz eşya ve elektrikli teçhizat yatırımları ile Türkiye'deki en büyük Alman sermayeli şirketlerden biri. 3 milyar doların üzerinde ciro, 2 milyar dolar civarında da ihracatı bulunuyor. Tek başına otomotiv yan sanayi ihracatının yüzde 20-25'ini yaptığı tahmin ediliyor.

BASF: Dünyanın ve Türkiye'nin en büyük yapı kimyasalları üreticilerinden. Türkiye'de pazara hakim, Gebze Dilovası'nda üretim tesisi ve 1

milyar dolara yakın ciro var.

BAYER: İlaç ve sağlık ürünleri alanlarında Türkiye'de üretimi bulunuyor. 1 milyar dolara yakın cirolu bir grup.

KNAUF: Dünyanın ve Türkiye'nin en büyük alçı ve alçı panel üreticilerinden. Türkiye'de alçı dışında mineral yün tesisi de bulunuyor.

EGE FREN: Bayraktarlar tarafından kurulan Ege

Endüstri ve Ege Fren de Alman Man'ın önemli tedarikçileri arasında yer alıyor. Grup Alman üreticilerin talebi ve yönlendirmesiyle yaptığı yatırımlarına bağlı olarak Alman sermayesini de ortak aldı.

MERCEDES BENZ TÜRK: Türkiye'de otobüs ve kamyon üretimi bulunuyor.

YAZAKI: Otomotiv elektrik ve kablo sistemleri üreticisi grubun Türkiye'den birden fazla tesisi bulunuyor.

ZF SACHS: Otomotiv süspansiyon sistemleri üreten grubun Türkiye'de birden fazla tesisi var.

iflasını öteleme konusunda çaba harcadığı söyleniyor. Babaları'nın hayrına yapmıyorlar bunu: Kontrolsüz çöküş kendi risklerini de artıracak.

Özetle, Almanya'nın Türkiye ekonomisindeki yeri yapılan ticaretin çok ötesinde. Alma-satma işleri bir yana, Almanya üretimin sürmesi, yatırımların yapılabilmesi açısından da Türkiye ekonomisinde belirleyici role sahip.

Bunun elbette Almanya tarafında da bir karşılığı var. Türkiye ekonomisinin yaşayacağı sorunlar, Alman sermayesi için de bir risk oluşturuyor. Sonuçta bir bakıma Türkiye'ye ortak olmuş durumdalar ve ortak oldukları

bu ülkenin "batması" onlara da hiç iyi gelmeyecektir.

Öte yandan Almanya ile yaşanan gerilimde, doğrudan ekonomiye ilişkin yapılan açıklamalar yeni bir veri sunuyor. Almanlar, bir bakıma büyük ortağı sayılabilecekleri ülkenin taşıdığı riskleri uzun vadede ortadan kaldırmak adına kısa vadede büyük çalkantıları göze almış gibi görünüyorlar.

Borsa manüplasyonlarından, dolar kuru ile oynayan para hareketlerinden, ani hareketlerle hükümeti zor durumda bırakan spekülasyonlardan söz etmiyoruz. Üretimde, "gerçek" ekonomide yeri olan bir emperyalist güç, burada kartlarını açıyor. ■

HEIDELBERGCEMENT: TÜRKİYE'YE YATIRIMI KESİYORUZ

Alman HeidelbergCement'in CEO'su Bernd Scheifele, siyasi belirsizlikler nedeniyle Türkiye'ye yapılan yeni yatırımların tümünü askıya alacaklarını açıkladı. HeidelbergCement, dünyanın en büyük çimento gruplarından biri. Türkiye'de de uzun yıllardır Sabancı grubu ile Akçansa Çimento'da ortaklığı bulunuyor. Akçansa 2016 yılında 1,5 milyar liraya yaklaşan ciro ve yüzde 30'lar civarı kârlılığıyla Sabancı grubunun en önemli şirketlerinden biri durumunda. Heidelberg grubu, Sabancı grubuyla çok iç içe bir ilişkiye sahip, hatta Türkiye'deki görünürlüğünü tamamen Sabancı grubuna bırakmayı tercih ediyor. Büyükçekmece ve Çanakkale tesisleri ile Türkiye'deki çimento kapasitesinde yüzde 8 civarında paya sahip olan şirket, çimento tüketiminin en yüksek olduğu Marmara Bölgesi'nde hakim oyuncu. Toplam çimento pazarındaki payı yüzde

10 civarında. Marmara Bölgesi tüketiminin de yüzde 25'e yakını karşıladığı tahmin ediliyor. Aynı zamanda hazır beton şirketi de bulunan Akçansa, Üçüncü Köprü'nün yüksek dayanımlı betonunu üretti ve 2013-2015 döneminde sektör ortalamasının üzerinde kâr elde etti. Marmara'da, büyük altyapı projeleri, kentsel dönüşüm derken, çimento tesisleri yüzde 100'e yaklaşan kapasite kullanma oranları ile çalışıyor. Akçansa Çanakkale tesisi 5,5 milyon ton ile Türkiye'nin en yüksek kapasitesine sahip. Buna rağmen, çimento "yetiştiremeyen" şirketler arasında yer alıyor. Çanakkale Köprüsü ve Çanakkale-İzmir otoyol projeleri gündemde. Coğrafi yakınlık nedeniyle Çanakkale'de şirketin kapasitesini artırması beklenirken, hatta bu zorunlu görünürken Türkiye'de siyasi risk nedeniyle yeni yatırımları askıya aldıklarını açıklamaları düşündürücü.

Suriye'de nihai savaş da yok, nihai barış da

Suriye'de İran, Rusya ve Türkiye'nin garantörlüğündeki ateşkes, 'ılımlıların' El Kaide tarafından yutulması ile yok olmaya doğru gidiyor. İsrail, neler yapabileceğini test ederken ABD sessiz sedasız askeri varlığını artırıyor.

■ **ERMAN ÇETE**

Suriye'de, gelinen nokta itibariyle, "Esad gitsin" korosunun neredeyse tamamen sustuğunu söylemek mümkün. Bununla birlikte, özellikle Obama yönetiminin 2013 Ağustosundaki "kimyasal silah" manevrasından bu yana, zaten Suriye'deki rejim değiştirme operasyonu kimlik değiştirmeye ve Esad'ın varlığını -gönülsüz de olsa- kabullenmeye başlamıştı.

Trump'lı ABD ile birlikteyse, Suriye'nin hangi "etki alanlarına" bölüneceği iyice konuşulur hale gelmiş durumda. Rusya'nın da Suriye'deki bir savaşı ilani-haye devam etmek istemiyor oluşu, ABD'nin gücünü Asya-Pasifik'e yığma ve Çin'i çevreleme siyaseti ile birleşince, 6 yıllık enkazdan bir "siyasi çözüm" çıkarma beklentileri de artıyor.

Ancak pürüzler giderilmiş değil. Öncelikle, Trump yönetimi IŞİD'i öyle ya da böyle bitirmeye kararlı görünse de, IŞİD sonrası siyasi tablo konusunda netleşmiş değil. Bununla birlikte, Rakka operasyonu için çok sayıda komandoyu Suriye'ye yasa dışı bir şekilde gönderen ABD, özellikle Rojava'daki askeri varlığını üsler yoluyla da gittikçe pekiştiriyor. Sonra, sahadaki askeri durumlar bir yandan karışık, bir yandan da sade: El Kaide'nin Suriye koluyken isim değiştirerek adını Şam'ın Fethi Cephesi yapan Nusra Cephesi, yakın zamanda Suriye cihadını birleştirecek bir hamle yaparak Tahrir'uş Şam Heyeti isimli bir cephe kurdu. Bu cephe, birçok ÖSO grubunu da bünyesine kattı, Türkiye-Katar destekli Ahrar'uş Şam'ı böldü

ve Ahrar'ın bir bölümünü de yuttu. Şu anda Suriye'deki en büyük cihatçı grup haline gelen Tahrir'uş Şam'a, birkaç gün önce Doğu Guta'daki Suudi destekli cihatçı grup İslam Ordusu da katıldı. Ancak burada "küçük" bir ayrıntı var: İslam Ordusu, Rusya'nın Astana'ya çağırdığı gruplar arasında yer alıyor!

'PEK AZ ORTAK NOKTA VAR'

Zaten muhtemelen bu karışıklık nedeniyle, Rusya frene basmayı tercih etti ve Kremlin Sözcüsü'nün ağzından, ortada siyasi bir anlaşmaya dair pek az ortak nokta bulunduğunu itiraf etmek zorunda kaldı. Yani ortada bırakın nihai bir siyasi anlaşmayı, ateşkesi sürdürebilecek bir zemin dahi yok.

Üstelik, bir süredir İsrail de Suriye denklemine dahil olmak için bazı tehlikeli denemelerde bulunuyor. 6 yıllık savaş boyunca defalarca Suriye'yi vuran ve Golan Tepeleri'nde cihatçı gruplara yardım eden İsrail, son kalkışmasında Suriye'den beklediği bir cevap aldı. Bunun "oyunun kurallarını değiştiren" bir hamle olduğu açık; zira daha önce Netanyahu-Putin "düşmanlıkları azaltma" mutabakatı,

zımni olarak İsrail'in Suriye'de Hizbullah ve İran'ı hedef alması- nı meşrulaştırıyordu.

Geçen cuma yaşanan gerilimden önce, Netanyahu bir kez daha Putin'le görüşmeye Moskova'ya gitmişti; ancak görünen o ki, İsrail Rusya'dan istediğini alamadı. Şimdi, gelmesinden korkulan şey, İsrail'in bir "önleyici savaş" başlatarak Hizbullah'ı test edip etmeyeceği. Bu savaşın Suriye'de değil de, Lübnan'da olması daha akla yakın bir ihtimal.

PLANLARDA OLMAYAN TÜRKİYE

Tüm bu tablo içerisinde, AKP ve TSK ise sessiz sedasız iddialarını geri çekmeye başladı. Antalya'daki Türk, Rus ve ABD'li genelkurmay başkanları zirvesinden, Türkiye'ye "El Bab" sınırını çekildiği görülüyor. Rakka planlarında da olmayan Türkiye, Menbic'e de hem ABD'nin hem de Rusya ve Suriye ordusunun yerleşmesiyle birlikte, Kürtlere karşı savaş planını şimdilik ertelemek zorunda kaldı. ABD ve Avrupa "düşünce kuruluşlarında" ısrarla "barış sürecine dönüş" çağrılarının Türkiye'den çok Suriye için bir anlamı olsa gerek. ■

Berlin de 17 Nisan'a mı hazırlanıyor?

Türkiye'de iktidar oyunları: Almanya'ya sormadan asla

Almanya Erdoğan konusunda giderek daha keskin virajlar alırken Türkiye'de söz sahibi olduğunu tekrar hatırlatıyor. Türkiye'deki muhalefetin, gazetecileri, akademisyenleri, sermayedarları, cemaatçi veya laik NATO'cuları üzerinden "yatağı Almanya'ya sermesi" son derece anlamlıdır.

■ OSMAN ÇUTSAY

Dünya sistemi içinde Türkiye'nin efendileri arasında "ek bir alışverişin" sahne aldığı söylenebilir. ABD'nin, Türkiye ekonomisi içindeki yeri kadar bir siyasal ağırlığı varsa eğer, Türkiye ekonomisinin gizli sahibi Almanya'nın buna uygun bir siyasal ağırlığın gereklerini yerine getirmesi kimseyi şaşırtmamalı. Berlin, art arda Ankara'daki siyasi iktidarı yerden yere vuracak açıklamalar yapmaktan çekinmiyor. Bu, yeni bir duruma ve daha da yenilenecek, ancak belirsizliğini şimdilik koruyan bir nazik duruma karşılık geliyor: Berlin, "sırtından prim yapılamayacağını" Ankara kadar Washington'a da göstermek zorunda kalabilir. Öyle oluyor.

Sonuçta Alman yurt dışı istihbaratının (BND), bir numaralı sorumlusu Bruno Kahl üzerinden Ankara'yı resmen yalanlaması ve 15 Temmuz darbe girişiminde Gülen cemaatinin bulunduğu ikna edilemediklerini bildirmesi, yersiz bir açıklama olarak damgalanamaz. Tersine, çok iyi düşünülmüş ve "bu

Ankara" ile mülteci pazarlıkları dahil birçok bağı koparılabileceği hesap edilerek dillendirilmiş cümleler: BND'nin "Gülen cemaatinin darbeye olduğu söylenemeyeceği, çünkü bunun henüz kanıtlanmadığı" iddiası, müttefik kaybetmek için değil, 16 Nisan'dan sonraki muhtemel altüst oluşlar için bir mesaj kabul edilebilir. Berlin, 17 Nisan'dan itibaren Türkiye'nin çok farklı bir ortama geçiş yapacağını düşünmese, neden AKP girişimlerini göğüslesin, Erdoğan ve arkadaşlarını eyaletlerin başbakanları üzerinden resmen "istenmeyen adam" ilan etsin, bu arada da ülkede durmadan yeni Türkçe haber siteleri ve televizyonları kurulmasına sahne olsun?

"GELMESENE HEMŞERİM!"İN TERCÜMESİ

Avrupa Almanyası, Erdoğan Türkiye için denizin bittiğini düşünmeye başlamış görünüyor.

Türkiye'de tüm dengelerin sarsılacağına inanmasalar, Şansölye Angela Merkel'in yakın çevresi, onun adını anmadan, ama onun iradesi

Almanya'nın Türkiye'ye dönük son jestlerinde "Erdoğan sorunu"nun emperyalist merkezler arasındaki bir karizma yarışının da parçası/ malzemesi olmasının payı var. Trump'ın aşağıladığı Merkel, bölgede Berlin'e sorulmadan bir şey yapılamayacağını hatırlatmış oluyor.

REFERANDUM'A DIŞ İMZA

Gelişmeler Berlin'in Ankara'daki iktidar değişimini tetikleyen bir tavra yöneldiğini gösteriyor. Angela Merkel'in Ankara'dan kendisine yönelik saldırılara yakın çevresi üzerinden yanıt vermeyi tercih etmesi, biraz da 17 Nisan'a hazırlık olarak görülebilir. Bu sürtüşmelerin altına kalın bir çizgi çekildiğinde, ortaya, Ankara'daki iktidar değişiminin tetikleyen ve yönlendirmeye çalışan dış merkezin Avrupa Almanyası'nda aranması türünden bir toplam çıkıyor.

Bu süreç Washington'un Türkiye'deki gelişmelere pek karışmadığını gösteriyor. Gücü yetmiyor ve gücünün yettiği yerde de gelişmeleri doğru okuyamıyor. Ekonominin son tahlilde belirleyici olduğuna yeniden tanık oluyoruz.

Türkiye'deki muhalefetin, gazetecileri, akademisyenleri, sermayedarları, cemaatçi veya laik NATO'cuları üzerinden "yatağı Almanya'ya sermesi" son derece anlamlıdır. Trump'ın aşağıladığı Merkel, bölgede Berlin'e

BÜYÜK TEMİZLİĞİN ARKA PLANI

Türkiye'deki bir kesim muhalif basın da "cemaat yanlısı bir resim verdiği için" önce pek görmek istemediği bu haberde, Stefan Aust, Türkiye'deki son büyük temizliğin arka planını sorguluyordu. Adeta bir filmle karşı karşıya olduğunu belirten Aust, bu filmde "Alman Meclisi yangını, Ernst Röhm ile SA'ların tasfiyesi ve 20 Temmuz 1944'teki Hitler'e bombalı suikast" olaylarının bir defada yaşandığına da dikkat çekiyordu.

Ne mi yapıyordu?

"Çok iyi haber alan kaynaklarıyla ünlü" Aust, 30 Temmuz tarihli geniş haberinde Hakan Fidan'ın

büyük bir ihtimalle darbeden zamanında haberdar olduğunu, ama, başkanını bilgilendirmediğini belirtiyor, açıkça "Acaba başcasus beceriksiz mi çıktı, yoksa işin içinde başka bir iş mi var?" diye soruyordu. Aust, darbe çevresindeki gelişmeleri "Diktatörlüklerin nasıl oluştuğuna günümüzden tipik bir örnek" diye özetliyordu. Bu haberin en önemli bir yanı, "Batı istihbaratının Ankara ve genelkurmaydaki dinlemelerine dayalı olarak" kurgulandığının belirtilmesiydi. Sonuçta, Almanya'nın gelişmeleri bu şekliyle ve darbe girişiminin hemen ardından beri bildiğini düşünenler çok da haksız sayılmazlar.

doğrultusunda, Türkiye Cumhurbaşkanı'na bu kadar kolay "Gelme buraya!" der mi? Ayrıca Türkiye ekonomisinin ağır bir krize çoktan girdiğini, medyada gerek Commerzbank uzmanları ("Türk ekonomisi çöküyor") gerekse Volkswagen'ın ağır vasıta bölümü yöneticisi üzerinden ilan etmek, İslamcı Ankara kadroları için denizin bittiğine yönelik ek uyarılardır. Bu arada Zürih merkezli kredi devi Credit Suisse'in bir yeni raporunda, gelişmekte olan ülkelerdeki durumun, Türkiye hariç, genelde iyiye gittiği ama incelenen ülkelerin son sırasına düşen Türkiye'de tüketici beklentilerinin iyice kötülediği de vurgulandı ve bu, medyanın gözünden kaçmadı.

Berlin, başından itibaren, 15 Temmuz'da birtakım tuhaf oyunların döndüğünü biliyordu. Nasıl bilmesin? Berlin'in güvenilir ve "68'li" gazetecisi, Der Spiegel'in eski ve kimilerince hâlâ efsane yöneticilerinden Stefan Aust, ki şimdilerde Bild ve Die Welt'in yanı sıra, çok sayıda televizyon ve internet sitesinin sahibi Springer Grubu'nun en üst düzeydeki birkaç sorumlusundan biridir, darbe girişiminden sadece iki hafta sonra yayımladığı geniş haberini "havadan aldığı bilgilerle" yazmamıştı. Bu bilgilerin Avrupa'daki siyasal istihbaratın bilgi ve onayından geçtiğine, Aust, haberinde özellikle dikkat çekiyordu.

Gerçekten de, Alman solunun içinden yetişmiş, hatta Ulrike Me-

inhof'un yakınlarında bulunmuş, onun küçük kızlarını İtalya'dan Almanya'ya getirecek kadar o çevrelerin içinde yer etmiş, daha sonra da yıllarca ünlü haftalık haber dergisi Der Spiegel'in yayın yönetmenliğini üstlenmiş bu "Hasan Cemal-Ertuğrul Özkök-Ahmet Altan kırması" diyebileceğimiz gazeteci ve yazar, Stefan Aust, Die Welt Grubu'nun başına geçtikten sonraki bu en cerezeli haberinde, Erdoğan'ın tüm baskıcı yetkileri elinde toplamak amacıyla Hakan Fidan ile birlikte kanlı bir oyunun içinde olabileceğini belirtiyordu. Yani, Bruno Kahl'in cemaati neredeyse tümüyle aklamaya yarayacak kadar cüretli son açıklamalarının epeydir dolaşımda olduğu söylenebilir.

Ama asıl önemlisi, Alman eyaletlerin neredeyse teker teker Erdoğan ve AKP'lileri "istenmeyen adam" ilan etmesi, sonunda AKP'nin "Tamam artık Almanya'ya kimseyi referandum propagandası için göndermiyoruz" diye Köln'den hafta başında bir sinyal vermesidir. Gerçekten de, Almanya'daki Türkiye kökenli toplumun hızla bölünmesi, Türkiye'den çok Almanya'yı tedirgin ediyor. Almanya sokaklarının bu gidişle denetlenemeyecek kadar ısınması, Erdoğan bahanesiyle Türkiye'nin önce Almanya'da bölünmeye başlaması, Berlin için denetlenmesi gereken bir süreçtir. Ama ya merkezkaç kuvvetler denetlenemez olursa? Korkunun kaynağı orada. ■

sorulmadan bir şey yapılamayacağını böylece hatırlatmış oluyor. Sonuçta, dünya emperyalist sistemindeki ilişkiler ağı içinde bazı yer değiştirmeler yaşanıyor. Beklenmedik değil.

Berlin, darbe girişiminin Fetullah Gülen cemaatinin üzerine yıkılmasına göz yummayacağını bildirmiş oldu. Böylece 17 Nisan 2017'den sonra, Türkiye'yi tam bir belirsizliğin beklediğini de ilan etti. Türkiye'deki reel ekonominin

ana dokusunu belirleyen "dış güç", Almanya, böylece kendisine sorulmadan bu Türkiye'de herhangi bir adım atılamayacağını altını çizdi. O nedenle Berlin, Türkiye'nin parçalanmasına fazla itirazı ve kapitalizmin dışında bir tahayyülü olmayan Türk ve Kürt "muhaletinin" bir numaralı sığınağı halini almaktan memnundur. Her türden liberalin, Almanya'ya sığınmasının bir nedeni olmalı.

Başkanlık gelince top yuvarlak mı kalacak?

Başkanlık sistemiyle birlikte hakem atamalarını, ceza kurulunu, tahkim ekibini de RTE'nin belirlemesi gerekmez mi? Hem madem yeni-Türkiye kurulmaktadır, maçların da RTE'nin koyacağı yeni kurallarla oynanması gerekmez mi? Eğer FIFA ve UEFA bizim kurallarla maça çıkmayı kabul etmezse, "Eyyy FIFA, eyyy UEFA sen de kimsin?" demek hakkımız değil midir?

Futbol sadece futbol değildir"; bu cümleyi herkes bilir. Altını sağlıklı doldurmak için memleketimizin futbol ahalisi toplandı ve fevkalade özgün örnekler oluşturmayı başardı. Öteden beri mafya, siyaset ve ticaret futboldan beslenir ve besler...

"Futbol Zirvesi": Yeni-Türkiye günlerinin şifresini çözmek isteyenler sadece o toplantının dilini anlasalar yeter. Futbol zirvesi altında her tür rezaletin ve etik zaafının sergilendiği, meşrulaştığı ortamda, kaçınılmaz olarak bize de şeytanın avukatlığını yapma sorumluluğu düştü...

Bu endüstriyel futbol gevezeliğinin çapını bizim memleketle sınırlı tutacak değiliz elbette. Kapitalizmin küresel her tür oyununu bünyesinde barındıran ayak topu, dünyanın her tarafında aynı girdabın içinde dönüp durmakta... Vakti zamanında tribünlerden "para şike işte ..." diye haykırırdı taraftar. Noktalı yere duruma göre bir takım adı yazılırdı. İşin içinde paranın, şikenin, haksız kazancın, adaletsizliğin, sahte başarının olduğunu herkes bilir de susardı.

Cemaatin en etkin olduğu alanlardan biridir ayak topu camiası. Milli takım kamplarında zorla kıldırılan namazdan, teknik direktör ticaretine dek her

işin içinde şu Fethullah Efendi! Pılı pırtıyı toplayıp kaçan topçulara bakınca, daha düne kadar kafamızda taşıdıklarımızın, oraya ne güzel de pislediklerini de görmüş bulunmaktayız! Demem o ki, futbol sadece futbol değildir. Hele bir başkanlık sistemi gelsin, biz de hiç değildiz! Soralım bakalım...

1 Mafyanın, siyasetçinin, tüccarın öncülüğünde toplanan ve ne hikmetse futbol dışında her işin

görüldüğü bu toplantıya, yazı boyunca "futbol zirvesi" demek yerine "zırvası" desek, acaba ülke sorunlarına duyarlı bu kimselere hakaret etmiş olur muyuz? Her konuda uzman olmak gibi bir ahmaklığın meşru sayıldığı güzel memleketimde, zırvalamak özgürlükse, zırvalayana hak ettiği sıfatı iliştiirmek suç mudur?

2 Cumhurbaşkanı onca zorlu gündeminde, Hollanda'ya haddini bildirmek işine ara verip, futbol zırvasına katılarak, hepimize ne kadar önemli bir ders vermiştir, biz taraftarlar olarak farkında mıyız? Oturduğu yerden her meseleye maydanöz olan bizler, başkanlık sistemiyle birlikte bundan böyle lig şampiyonluğunun da tek kişi tarafından belirleneceği anlamayacak kadar ahmak mıyız? Böyle bir konfor dünya-

nın hangi memleketinde var?

3 RTE karşısında hazır ol vaziyette duran kulüp başkanları, bu başkanlık sistemiyle birlikte, teknik direktör seçiminden taktik anlayışa, transferlerden kamp yeri belirlemeye dek her işin tek adam tarafından belirlenmesiyle işsiz kalacaklarının farkındalar mı? RTE'nin aynı zamanda hem FB, hem GS, hem de BJK başkanı olduğu düşünülürse, esasen farklı kulüp olmanın manası var mı?

4 Tüpcü Yıldırım Demirören hangi birikim, beceri, ehliyetle federasyon başkanı olmuştur? Acaba ülkedeki insanlara; "Bakın hiçbir vasfınız olmasa da, babanızın parası, uygun bir siyasi yalakalık söz konusuysa

ENVER
AYSEVER'LE

BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

her an her şey olabilirsiniz' mesajı verilsin diye, özel olarak mı seçilmiştir? Yoksa baba Erdoğan Demirören, RTE'den "Yahu bu çocuk bir baltaya sap olamadı, bari ayak topu kulüplerine başkan yapalım" diye ricacı mı olmuştur? Yardımsever RTE'nin çocuklara yönelik bu hassasiyetini anlamayan biz, vicdansız mıyız?

5 Başkanlık sisteminde, içinde "başkan" sözcüğü geçen her şey RTE olacağına göre, evlat Yıldırım "federasyon başkanı" sıfatını/koltuğunu kaybedeceğine acaba anlamış mıdır? Eğer anlamadıysa, acaba ona bunu anlatacak iyi kalpli biri bulunamaz mı? Yok, eğer anlayıp da bize şöyle derse: "Yahu Binali Yıldırım gönüllü olarak başbakanlık koltuğunu devredenken, ben gariban küçük Yıldırım cumhurbaşkanına ayak topu başkanlığını vermişim çok mu?" diye sorsa utanmaz mıyız, yüzümüz kızarmaz mı?

6 Yeni-Türkiye/Neo-Osmanlı döneminin iki uydur(uk)-ma takımı Osmanlıspor ve Başakşehir'e ayak topu federasyonu neden özel bir konum vermez? Bu iki kulübe KHK yoluyla taraftar transfer edilemez mi? Bu sayede başkanlık sisteminde ne denli kolay iş görülebileceği örnek teşkil edecek şekilde halka sunulmuş olmaz mı? Koca zırva boyunca, bu yeni dönemin kahramanı olan takımlara yönelik böyle bir karar almayı kimse neden akıl etmez?

7 "Evet" diyerek güzel 17 Nisan sabahına uyanmaya niyetli ayaktopu federasyonu başkanı Demirören, önlem olarak referandum gününe dek "hayır" diyecek taraftarları KHK ile gözaltına alıramaz mı? Bu sayede statlarda söylenen İzmir Marşı kalkışmasının önüne geçilemez mi? Bunu bile akıl edemeyen bir federasyon başkanını o koltukta tutan kulüp başkanları suç ortağı değil midir?

8 Bir solukta en hızlı ve çok biçimde "Sayın cumhurbaşkanım" deme rekorunu elinde bulunduran Fikret Orman; yine "Sayın cumhurbaş-

kanımızın ayak topu teşhisleri doğru" diyerek ne tür tarihi bir beyana imza attığını farkında mıdır? Bu teşhislere layık olmak için ne gibi bir çaba göstermektedir? Söz gelişi "Çarşı" grubunun KHK ile Beşiktaşlı olmaktan çıkarılması türü yaratıcı bir önerisi var mıdır?

9 Koca GS camiasının başkanı Dursun Özbek ligde, kupada ve pek çok alanda olduğu gibi "Sayın cumhurbaşkanım" deme yarışmasında da yaya kaldığının farkında mıdır? Bir an önce bu konuda eksiklerini gidermek için bir öz eleştiri yapmayı düşünür mü? Dahası salt bu sebepten dolayı bile istifa etmesi gerekmez mi?

10 Her konuda basın toplantısı yapan ve ona buna saydıran FB başkanı Aziz Yıldırım, neden kürsüden RTE önünde: "Bizi FETÖ içeri tıktı da, siz de onun ortağıydınız birader" diyememektedir? AKP-FETÖ koalisyonunu bildiği halde acaba işin kolayına kaçmak başkana yakışmakta mıdır?

11 Yüz yılda(!) zor gelen Arda'nın yeniden milli takıma dönmesine bile RTE karar verirken, Fatih Sultan Terim acaba neyi koordine etmektedir? Hadi Avrasya Tüneli'nden geçiyor diye yutturdunuz halka, Osman Gazi'yi de en azından uzaktan seyret diye susturdunuz ahaliyi. Peki, kardeşim Fatih Sultan Terim'i niye finanse etmektedir halk? Henüz hiçbir fetih gerçekleşmediği halde kendisine neden sultan unvanı verilmiştir? Daha RTE "gazi" sıfatını kullanmazken bu nasıl iştir?

12 Başkanlık sistemiyle birlikte hakem atamalarını, ceza kurulunu, tahkim ekibini de RTE'nin belirlemesi gerekmez mi? Hem madem yeni-Türkiye kurulmaktadır, maçların da RTE'nin koyacağı yeni kurallarla oynanması gerekmez mi? Eğer FIFA ve UEFA bizim kurallarla maça çıkmayı kabul etmezse, "Eyyy FIFA, eyyy UEFA sen de kimsin?" demek hakkımız değil midir?

13 Başkanlık sistemine geçildikten sonra maç sonu yorumlarını ve yorumcularını da RTE belirleyeceği bilgisi doğru mudur? Eğer bu büyük atılım olacaksa ve herkes aynı yorumu yapacaksa bunu desteklemek gerekmez mi? Bu yolla barış ortamı sağlanacağına göre her duyarlı yurttaşın "evet" diyerek büyük Türkiye'ye katkı yapmasını beklemek hak değil midir?

14 Gevezeliği bir kenara bırakıp "Ben sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim" diyen bir liderden "Bu günlere nasıl geldik" diye kendimize sormamız gerekmez mi?

15 "Futbol Zırvası"na katılan başkanlar, taraftarlarının "Gezi Direnişi" sırasında nasıl mutlu ve onurlu durduklarını görmezden gelerek, halkın seçilmiş başkanı olmak yerine, sarayın atanmış kulu olduklarını fark edemeyecek kadar körler midir? ■

Yasaklanan Akbank grevini 'bankacılara' sorduk

'Bankacı da grev mi yaparmış?'

'Kapanan her şube kalan şubelere, çıkartılan her işçi kalan işçilere ekstra yük demek çünkü genel merkez kriz dönemlerinde bile azaltmayıp artırdığı kâr hedeflerini tutturmak için bir hedef oluşturuyor ve bunu şubelere paylaşıyor. Şubeler de elemanlarına...'

■ **Söyleşi: NEVZAT EVRİM ÖNAL**

G eride bıraktığımız hafta Akbank'ta örgütlü Banksis sendikası grev kararı aldı. Ülkemizde çok yaşanan bir şey değildi bankacılık sektöründe bu büyüklükte bir grev, fakat AKP iktidarı şaşırtmadı ve grevi "ekonomik ve finansal istikrarı bozucu nitelikte" ilan edip referandum sonrasına erteleyerek fiilen yasakladı. Her şeye rağmen üzerinde durulması gereken bir gelişmeydi bir bankaya grev kararı asılması. Akbank'ta neler olduğunu banka emekçilerinden öğrenmek en doğrusuydu elbette. "Bankacılar grev yapar mı yahu, görülmüş şey mi?" sorusunu hareket noktası olarak yaptığımız söyleşide, Akbank'ta yasaklanan grevin neden ve nasıl ortaya çıktığının ötesinde yanıtlar bulduk. "Bankacı" diye bilinen emekçilerin, dününü, bugününü ve belki de onları bekleyen geleceği bize anlatan iki sınıf kardeşimizin adlarını gizlemek zorunda olmamızın nedenlerini okurlarımız anlayacaktır.

Şimdi, genel bilgi odur ki; fabrika işçisi grev yapar, liman işçisi grev yapar, madenci grev yapar ama bankacı grev falan yapmaz; işini beğenmiyorsa kendisine yeni iş bakar. Dilerseniz bu soruyla başlayalım: Bankacı da grev mi yaparmış?

Özgür: Evet, kulağa ilginç geliyor, değil mi? Ban-

kacı grevi... Garipsiyoruz çünkü rastlamadık. Aslında, rastlamadık çünkü iki yıl öncesine kadar bankacılık sektöründe grev yapmak toptan yasaktı. Banka emekçileri her işçinin anayasal hakkı olan grev hakkını Türkiye'de iki yıl önce bir hukuk mücadelesi sonucunda kazandı. Dolayısıyla şunu diyebiliriz sanırım: Banka işçileri de, diğer tüm işçiler gibi işveren karşısında çıkarlarını topluca savunma hakkına sahipler. Dolayısıyla, grev yapabilirler ve eğer AKP iktidarı yasaklamamış olsaydı Akbank'ta yapacaklardı.

Özlem: Zaten bu grevin gündeme gelmesini bir tesadüf ya da Akbank'a has bir durum olarak görmemek gerekiyor. Türkiye ekonomisi büyük bir hızla sıkışıyor. Ekonomi sıkışınca, önce bankalar sıkışır ve küçülme önlemleri almaya başlar. İşten çıkartmalar olur, işler kalanların üzerine yığılır, çalışma saatleri uzar... Tahmin edersiniz. Akbank'ta alınan ve uygulanamayan grev kararının bu sıkışmanın bir yansıması olduğunu düşünüyorum.

Tam olarak nasıl bir sıkışmadan bahsed-

yoruz açar mısınız? Yani, her sabah metroda benimle aynı saatlerde işe giden takım elbiseli adamlar ve tayyörlü kadınları görüyorum. Benim kadar uyuklu görünüyorlar ve benden daha dertli görünmüyorlar bana. Bir şey mi kaçıyorum?

Özlem: Yani, sizin ne kadar dertli olduğunuzu bilemem tabii ama bankaların plazaları da, şubeleri de dışarıdan görüldüğü gibi değil. Bilhassa son bir yılda çok yaygın bir işten çıkartılma korkusu yerleşti sektöre. Yeni yıla girilirken hemen her yerde ücretlere ya zam yapılmadı ya da enflasyonun hayli altında yapılan zamlarla gerçek ücretler düşürüldü.

İŞÇİ ÇIKARTILIRKEN İŞ AZALMIYOR

Kapanan her şube kalan şubelere, çıkartılan her işçi kalan işçilere ekstra yük demek çünkü genel merkez kâr hedeflerini tutturmak için (ki, kriz ortamında dahi çok iyi kâr ediyorlar) bir hedef oluşturuyor ve bunu şubelere paylaşıyor. Şubeler de elemanlarına...

Yani sıkışan aslında banka değil işçiler...

Özgür: Tam olarak öyle. Bir yandan iş yoğunlaşıyor, bir yandan "dijitalleşme" adı altında giderek otomasyona bağlanıyor. Çağrı merkezlerinde sesli yanıt sistemine geçiliyor, işçi çıkartılıyor. ATM'ler konuyor, işçi çıkartılıyor. Sonra ATM'ler kaldırılıp internet bankacılığı yaygınlaştırılıyor, yine işçi çıkartılıyor.

Doğru bak benim de evimle işim arasındaki bütün ATM'leri kaldırdı banka. Para çekmek için başka bir bankanın ATM'sine yönlendiriyor, onun komisyonu düşükmüş...

Özgür: Eh, tabii, ATM'lerin de kendince masrafları oluyor, kira gibi. Şube kapatan banka ATM'yi neden kaldırmazın?

Özlem: Aslında başlangıçta ki sorunun cevabı burada saklı. Bankacı örgütlenir mi, grev mi yapar? Evet, yapar. Çünkü mücadele etmez ve patrona açık çek verirse, zamanla her işçi gibi bankacının da işi yoğunlaşır, çalışma saatleri uzar, ücreti düşer, otomasyon sonucu işten çıkartılma basıncı artar. Ve bunlara karşı ya her işiniz dayanılmaz hale geldiğinde daha iyi bir iş bulmaya çabalarsınız ya da örgütlenip mücadele edersiniz.

SABANCI DA İŞSİZLİK KORKUSUNA GÜVENDİ

Başladığımız yere, Akbank grevine dönelim isterseniz. Akbank'ta özel olarak ne oldu? Yani bunca banka var, neden ilk Akbank?

Özgür: Akbank az önce bahsettiğimiz sorunların iki yıldır en şiddetli yaşandığı şirketlerden biri. Geçen yıl Sabancı, herhalde elini güçlü hissetti ve sendika ile toplu iş sözleşmesi için masaya oturmadı. Sendika kapsamındaki işçiler bu yüzden maaş zammı alamadı. Tabii bunun yanında son yıllarda Akbank'ta iş güvencesinin tamamen ortadan kalkmasının da çok etkisi oldu. Özellikle 2015'te pek çok şube kapatıldı ve genel müdürlükten

de çıkartılanlar oldu. Öyle ki bir ara her hafta bir "kara Cuma"yla bitiyor; o gün insanlar işe "bu hafta kimler çıkartılacak" diye geliyordu. Bunun yarattığı çok olumsuz bir atmosfer vardı bankada.

Peki, izninizle biraz genelleştirelim. Ekonominin durumu, Türkiye'nin kredi notu, yükselen faiz veya kurlar ne kadar konuşuluyor içeride? Bu bir endişe konusu mu?

Özlem: Çok fazla konuşuluyor. Sürekli siyasi ve ekonomik gündem takip ediliyor. Ama bir yandan da bir özdeşleşme sorunu var gibi geliyor bana. Yani insanlar bu konuları, dışlarında gelişen, etkileyemeyecekleri bir süreç gibi izleme eğilimindedir. En fazla kenarda biraz paraları varsa kur düştüğünde döviz almayı düşünüyorlar.

2002 KRİZİNİN ANILARI

Öte yandan, işler daha da kötüleşirse bankacılık sektörü açısından çok sert sonuçları olacağını da biliyorlar. Bilhassa kıdemliler arasında 2001 krizinin anıları halen taze, hatırlanıyor ve gençlere aktarılıyor. Bu sebeple dışardaki gelişmelere kayıtsız değil bankacılar. Yalnızca olan biteni biraz kaderciler bir gözle izliyorlar.

O halde iş ortamının bugünkü atmosferini nasıl tasvir edersiniz?

Özlem: Eski ile yeni arasındaki en temel fark şu: Geçmişte insanlar işten çıkartılırsalar da çok geçmeden yeni bir iş bulabileceklerini düşünüyordu. Şimdi ise sektörde iş arayanların sayısı çok artmış durumda. Bu da herkesi iş ortamının olumsuzluklarını sineye çekmeye zorluyor. Zaten para ile uğraşıldığı için stresli bir iş yapıyorsunuz, bir yandan da tutmayan hedeflerden dolayı müdürünüzden azar yiyor, mesai saatlerinde bitmeyen ve ne kadar verimli olursanız olun bitirilemeyecek bir iş yüküyle çalışıp evinize gece yarısı gidiyorsunuz. Eskiden insanlar hep "Sektör değişti-receğim, yetti artık" deyip, en fazla başka bir bankaya transfer olmaya çalışıyordu. Şimdi ise "Çıkarılırsam iş bulamayabilirim" diye düşünüyorlar. Bunun yarattığı büyük bir stres var.

Özgür: Yaygın bir mutsuzluk ve pasif öfke hali her bankada ortak sanırım. Hiç kimse durumun iyiye gideceğini düşünmüyor ve iş değiştirme çabalarının sonuçları da bu düşünceleri doğruluyor. Yeni iş başvurularına ya dönüş olmuyor ya da dönüş olsa bile sonuçsuz kalıyor. Bunun sonucunda da banka çalışanları kendilerini kapana kısılmış gibi hissediyorlar. Tabii bir yandan çoğu da önceki yılların rahatlığına dayanarak

evlendi, uzun vadeli taksitlere girdi ya da çocuk sahibi oldular. Bu yüzden gemileri yakmayı da gözleri kesmiyor ve eğer sektörü bir buhar kazanına benzetirsek, basınç sürekli artıyor.

Bankacılık sektöründe patronların da normalin ötesinde acımasız olduğu söylenir. Mesela işten çıkartıldığında hakkını yargı yoluyla arayanın kara listeye alındığı ve bir daha bankacılık yaptırılmadığı. Böyle mi gerçekten?

Özgür: Sektör çok da büyük değil ve şirketler büyük olduğu için başvurulabilecek yer sayısı az. Bu nedenle kimse patronundan "kötü ayrılmak" istemez. Ama bunun ötesinde, patron her yerde patondur ve patronluğunu yapar. Burada esas sorun işçilerin işçi gibi davranmaması, örgütlenmekte ve mücadele etmekte tereddüt etmesi. Ben bu yüzden Akbank'taki grev sürecini, barındırdığı tüm eksikliklere ve biraz da bu eksikliklerden dolayı kolaylıkla ertelenebilmiş olmasına rağmen olumlu buluyorum. Çünkü büyük bir ekonomik daralma yaklaşıyor ve bu gerçekleştiğinde bankalarda örgütlü mücadele çok önemli hale gelecek diye düşünüyorum.

Yani Haziran Direnişi'nde plazaların Taksim'e akması gibi bir durum mu kastın?

Özgür: Hem evet hem hayır. Haziran'da insanlar yaşam tarzlarına yönelik kaygılarla sokağa çıkmışlardı. Plazalar için bu özellikle geçerliydi. Baskıların hafiflemesini, gericiğin azalmasını ve her şeyin eskisi gibi sürmesini istiyorlardı. Şimdi ise o yaşam tarzını da mümkün kılan maddi koşullar sürdürülemez hale geliyor. Birikmiş kredi borçları altında ayın sonunu getirmek zorlaşıyor. Çevremde, çalıştığım yerde hiç olmadığı kadar net görülüyor bu; insanlar eskiden yapmadıkları şekilde araç yerine toplu taşımayla işe geliyor, masraf olmasın diye öğlen yemeğine çıkmıyor. Mesela Akbank'ta da, başka pek çok bankada da zorunlu Bireysel Emeklilik dayatması büyük oranda reddedildi. Hatta hükümetin "BES fiyasko oldu" şeklindeki açıklaması büyük ölçüde banka emekçilerinin çıkış verilerine dayanıyor.

EMEKLİLER ARTIK 'BANKAM' DEMİYOR

Özlem: Ben, algısı en açık insanlardan başlayarak bu sıkışmanın bir sorgulamaya da

yol açtığını gözlemliyorum. Zam alamadıklarında, işten çıkarmaları gördüklerinde, izin başvuruları reddedildiğinde insanlar giderek yalın, basit ve acımasız bir iş ilişkisinin tarafı olduklarını anlıyor ve çalıştıkları yeri de "bankam" diye sahiplenmeyi bırakıyorlar. Bunun bugünden yarına nereye evrileceğini kestirmek güç, ama ben kendi adıma dört yıl önceki benzer bir toplumsal kalkışma yaşandığında, banka emekçilerinin çok daha bilinçli ve kuvvetli biçimde direnişteki yerlerini alacaklarını düşünüyorum.

Pekâlâ, derseniz burada duralım ki, Boyun Eğme'de bize ayrılan sayfaların sınırını zorlamayalım. Son söz olarak söylediklerinize ekleyeceğimiz bir şey var mıdır?

Özlem: Herhalde ikimiz adına şunu söyleyebilirim: Son dört yıl zarfında her ne gördüysek, tümü plaza emekçileri için bir başlangıçtı. Mücadele ise sürüyor.

Bankalardaki emekçilerin durumunu bize "içeriden" anlattığınız için çok teşekkür ederiz.

Özgür: Biz de teşekkür ederiz. ■

'Ekonomi sıkışınca, önce bankalar sıkışır. Önce bankalar küçülme önlemleri almaya başlar. İşten çıkartmalar olur, işler kalanların üzerine yığılır, çalışma saatleri uzar... Tahmin edersiniz. Akbank'ta alınan ve uygulanamayan grev kararının bu sıkışmanın bir yansıması olduğunu düşünüyorum.'

İdare Mahkemelerinden üst üste gelen kararlar var:

Din dersi istemeyen dinsizler haklı

Milli Eğitim Bakanlığı onları tanımıyor. Yasalarda yerleri olduğu da pek söylenemez. Ancak ülkedeki bazı mahkemeler, 12 Eylül Anayasası'nın ikiyüzlü zorbalıklarından birisi olan zorunlu din dersleri konusunda onlara hak verdi. "Tanrıtanımaz anne babanın çocuğuna zorla islam öğretemezsiniz" dediler.

■ MEHMET KUZULUGİL

Geçtiğimiz günlerde art arda gelen "bağzı" mahkeme kararları yüzümüzü güldürdü. İlkokul çağındaki çocuklarının zorunlu din dersinden muafiyeti için ailelerin açtıkları birden çok davada mahkeme muafiyet hakkının tanınması gerektiğine karar verdi. Son örnekte Antalya 4. İdare Mahkemesi "tanrıtanımaz" olduğunu ifade eden anne ve babanın talepleri doğrultusunda bir ara sonuca vardı. Ailenin çocuklarının din dersinden muaf tutulması için okula ve bakanlığa

yaptıkları başvuru daha önce reddedilmişti ve mahkeme idarenin bu uygulaması için yürütme-yi durdurma kararı aldı.

Ailenin iki kızları vardı ve küçük kız için dava açtıkları sırada liseyi bitirmiş durumda olan büyük kızları, geçmişte aynı şekilde din dersinden muafiyet hakkı kazanmıştı.

Küçük kızları E. D. için de gelişmeler bu yönde görünüyor. İptal ve yürütmeyi durdurma talebi ile gittikleri mahkeme yürütmeyi durdurma kararı almış durumda. Aile davayı açarken

din dersinin ülkemizde nesnel ve çoğulcu bir içerikle işlenmediği, müfredatın belirli bir dini esas aldığı, çocuklarının ve kendilerinin inançlarına ve felsefi görüşlerine aykırı biçimde dinsel eğitim verildiği, söz konusu durumun Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin benimsemiş olduğu özgürlük ilkesi ile bağdaşmadığı gerekçeleriyle hukuksuz olduğunu öne sürmüştü.

Mahkemeye göre uygulamanın hukuka aykırılığı açık. Bakanlık uygulamasının iptali kararı henüz çıkmış değil ancak verilen ara karar iptal kararının dayanabileceği gerekçeleri doğruluyor. "Uygulamanın hukuka aykırılığı" şimdilik durdurulması için bir neden ancak açık ki aynı nedenle mahkeme uygulamanın iptaline de karar verebilir.

Mahkeme ayrıca yürütme-yi durdurma kararı alırken, durdurulan yürütme kararının "davacı açısından telafisi güç veya imkansız zararların doğmasına neden olabileceğinin" açık olduğunu belirtmiş oldu.

Şeytan
Ateş
Yanmam

ASIL İNANANLAR TEHLİKEDE

Ben de hukuk yoluyla sonuç almaya çalışan velilerden birisiyim. Başvurumu "ateist" olmam gibi bir önermeyle gerekçelendirmedim. Bunu yanlış bulmuyorum elbette. Tersine inançsız olanların, inançlı insanlara tanınandan daha az bir inanç özgürlüğüne sahip olmadıklarını hatırlamaları ve hatırlatmalarında fayda var. Ancak, din dersinden muafiyet için inançsız olmak dışında nedenler de yeterli. Başkalarına "muafiyet haklarını kullanmalarını" önerirken, hep sorunun "müslüman olmakla/olmamakla" bir ilgisi olmadığını söylüyorum.

Aslına bakarsanız, zorunlu din dersleri, özellikle AKP devrinde asıl "inançlı" olan ya da "islam inancına sahip olduğu"nu düşünen ya da savlayan aileler için büyük bir tehdit.

Yakın zamanda bunun somut bir kanıtına daha kendi yakın çevremde ulaştım. Mealen ve ihtiyaç duyduğum

ölçüde bazı noktaları kişileri korumak adına belirsizleştirerek anlatayım.

İlkokul 4. sınıfta kızı olan bir aile, sınıftaki diğer çocukların ailelerine başvurmak zorunda kalmıştı. Bir haftadır uykuları kaçmakta olan kızlarına "kıyamet ve cehennemde yanan kişiler" konusunu açıklamaya çalışıyorlardı! Benzer sorunların diğer evlerde de yaşanıp yaşanmadığını, bu konuda bir şey yapmayı düşünen olup

olmadığını merak ediyorlardı. Art arda gelen yanıtlar dehşet vericiydi; Başka ailelerin de yaşadıkları bazı sıkıntıların nedeni bu sorgulamayla ortaya çıkmıştı. Bir haftadır yalnız başına uyuyamayan çocuklar vardı.

Bir anne birkaç gündür kabus görerek anne babasının yatağına gelen oğullarının bu durumunu bilgisayar ve televizyondan etkilenmiş olmasına bağlamıştı öncesinde. Diğer ihtimali

"Elhamdulillah" değilse bile evelallah inançlı geçinen ailelerin, çocuklarına din dersinde anlatılanlar sonrasında yaşayabilecekleri sorunlar, inançsız bir ailenin yaşayabileceklerinden çok daha fazla.

kurcaladığında acı gerçeğe karşılaştı: din dersinde öğretmene "Şeytan bize zarar verebilir mi?" diye soran ufaklık, "Fiziksel olarak hayır ama ruhsal olarak evet" yanıtını almıştı. "Şeytan benim içime mi girecek bana ne yapacak?" sorularını soran çocuğa anne insanlara iyilik ve kötülük yapmak gibi kavramlarla bir açıklama getirmeye çalıştı.

Sorun yaşayan ailelerin hepsi de

Ateistlerin sorunu değil

Hukuk cephesinde mesele fazlasıyla açık: Ateist olduğunu ifade eden ailenin, açıkça belirli bir dinin (İslam) üstelik belirli bir mezhebi çerçevesinde öğretildiği zorunlu din dersinden muafiyet talebi kesinlikle karşılanmak zorunda. Öte yandan bu "Aile İslam dinini benimseyorsa muafiyet talebinde bulunması mümkün değildir" anlamına gelmiyor.

Muafiyet hakkını tanıyan yasal çerçeve "Bir ailenin çocuğuna ailenin benimsediği (belirli) din dışında bir din zorla öğretilmiyor" diye kabalaştırılmaz. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 20 Mart 1952 tarihini taşıyan ek protokolünde bu konu şu şekilde çerçevelendiriliyor:

"Devlet, eğitim ve öğretim alanında yükleneceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimin kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapılmasını sağlama haklarına saygı gösterir."

Kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapılmasını sağlama hakkı, ailenin din ve felsefi inanç düzleminde çocuklarının "aykırı" görüşlere doğru zorlanmasına karşı çıkma hakkını da barındırıyor. Yani burada aileye örneğin "taşıdığı dini inancın belirli bir şekilde öğretilmesine karşı çıkma" hakkı da tanınmak zorunda.

Burada yasalar düzleminde, eğitim bilimcilerin argümanları düzlemine de geçebiliriz. Soyut düşünce yeteneğinin geliştiği yaşa kadar olan dönemde, ailenin "iç" etkileşim ve pratikleri aracılığıyla, kendi inançlarını anlatmaları ve çocuklarını bu yönde yetiştirmeleri "yeterlidir" deniliyor. Bunun ötesinde çocuk yaşta uygulanacak, hele hele zorunlu bir din öğretiminin sonucunda, ailenin inanç ve dinsel pratikleri ile kaçınılmaz gerilim ve çelişkiler yaşanacağına işaret ediyorlar. ■

Aslında mahkemelerin tanıdığı hak sadece tanırtanımaz aileler için uygulanacak bir darlıkta değil. "Ben çocuğuma dinimin bu şekilde öğretilmesini istemiyorum" diyen bir müslüman da bu açıdan en az onlar kadar haklı.

inançlı kişilerdi. En azından "ateist" değillerdi. Söz gelimi "cennet, cehennem" gibi konularda herhangi bir müslümanın sahip olduğu fikir ve inanışlara sahiplerdi. Hepsinin İslam inanışı konusunda çok bilgili olduğu söylenemez. Söz gelimi, "araf"tan haberi olmayan bir anne, çocuğun yaşadığı travmayı anlatırken "Cennet ve cehennem hazır olana kadar insanlar bir yerde bekletiliyormuş, bunları anlatmışlar çocuğa" sözleriyle şaşkınlığını ifade ediyordu.

Öte yandan, bu inançlı aileler 9 yaşında bir çocuğa din öğretiminin başka kavramlarla verilmesi gerektiğini düşünüyordular. İyilikten, güzellikten, Allah sevgisinden söz edilebilirdi. Cehennem, kıyamet gibi şeyler bu yaşta "dinimizi" öğrenmek için hiç de uygun görünmüyordu.

İlginç olan şu: Bazı aileler ise derslerden çok memnundu! Cehennem, kıyamet, şeytan, "kanlı irinli sular" gibi şeylerin çocuklara anlatılmasından rahatsız değillerdi. Hatta, çocukların

"dinlerini" yanlış kişilerden yanlış şekillerde öğrenmemeleri onları mutlu ediyordu. Aslında belki de bu ailelerin çocukları için yeni bir şey yoktu: Kıyamet, cehennem, zebaniler ve sonsuz ateş gibi korkularla belki çok daha önce tanışmışlardı.

Bu tartışmaya çocuk yaşta din öğretiminin ne tür sakıncaları olduğunu anlatarak katılan "bağzı" velilerin karşılaştıkları tepkiler ise ilginç. Çocuklarının böylesi bir korkutucu din "öğretimine" maruz kalmalarından çok rahatsız olduğunu dile getiren, hatta bu konuda bir şeyler yapmak için harekete geçen başka veliler, uygun bir fırsat yaratarak "insanların din öğretimine karşı olmadıklarını, din dersi istediklerini, bu yüzden konuya 'din dersine karşı' bir içerik kazandırmanın yanlış olduğunu" ilettiler, bu "bağzı" geride kalıp basılmamış olmakla birlikte fazla ileri gitmiş ebeveynlere.

Bütün bu bilgi alışverişleri sırasında ortaya çıkan bir başka noktaysa din dersi öğretmenin meslek ve

formasyonuna ilişkin.

Bir önceki dönemde pek çok öğrenci velisi, o dönem öğretmenlik eğitimi almadığı halde din derslerine gelen başörtülü genç (militan) öğretmenle ilgili kaygılarını göstermişlerdi. Okul müdürü önce derslere kendisi girdi, sonra kısa bir süre için sınıf öğretmeni derse yönlendirildi. Dönem sonuna doğru okul müdürü ikinci dönemde yüksek eğitilmiş bir ilahiyatçının derslere gireceği müjdesini vermişti.

Yüksek eğitilmiş ilahiyatçı, yakın bir caminin imamı çıktı!

İlkokul 4. sınıf din dersi müfredatında kıyamete, ilahi ödül ve cezaya örtülü referanslar içeren bazı ayetler olmakla birlikte, cehennem, kabir azabı, araf gibi kavramlar yok. Müfredat kitabı, öğrencilere "dinimizin" güzellikleriyle, iyi ahlak ve huy vaz etmesiyle anlatılmasını öneriyor.

İmam, pardon din öğretmeni, müfredatın dışına çıkmıştı!

Aileler bu konuyu özellikle önemsiyordu.

Konusu İslam olan bir derse giren imamın, "müfredat" dışına çıkması nasıl tanımlanabilir peki!

Söz gelimi şöyle bir şikayet mümkün olur mu: Matematik dersine giren öğretmen çocuklara trigonometri anlatarak kafalarını karıştırmış. Çocuklar 3 gecedir kabus görmeden uyuyamıyorlar!

Tanırtanımaz aileler için mesele daha kolay. Matematik öğretmeni için söyleyemeyecekleri bir şeyi din dersi için söyleyebilirler: Öğretmenin anlattıkları doğru değil, saçma bunlar, boş ver. Bu tavır öğretmen, okul gibi şeylere o yaşlarda yüklenen anlamı ve otoriteyi bir miktar dağıtacaktır elbette ama yapılamaz değil. İnançlı bir ailenin ise din dersi öğretmenin (üstelik imam!) anlattıkları sonucu travmatize olan bir çocuğa söyleyebileceği çok bir şey yok. Hatta imamın dehşet anlatıları ile terörize olan çocuğu rahatlatmak üzere yapılan "esnemeler" pekala çocuğun anne babasına olan güvenini de yıpratılabilir.

Herkesin uykuya daldığı gecelerde sadece bekçiler dolaşır

Gece Bekçisinin Rüyası

“Bir An Bin Parça”, “Yazgıcılar”, “Bu Roman O Kız Okusun Diye Yazıldı” romanlarından sonra Enver Aysever’in yeni romanı “Gece Bekçisinin Rüyası” okurları ile buluştu. Enver Aysever, bu romanında, değişen, kurulmaya çalışılan yeni Türkiye’de yaşananları/yaşadıklarımızı hatırlatarak, kimilerinin kapalı olan ve bir türlü açılmak bilmeyen gözlerini açmaya çalışıyor.

■ REYHAN KARAARSLAN

“Bir An Bin Parça”, “Yazgıcılar”, “Bu Roman O Kız Okusun Diye Yazıldı” romanlarından sonra nihayet Enver Aysever’in yeni romanı “Gece Bekçisinin Rüyası” okurları ile buluştu. Enver Aysever, bu romanında değişen, kurulmaya çalışılan yeni Türkiye’de yaşananları/yaşadıklarımızı hatırlatarak, kimilerinin kapalı olan ve bir türlü açılmak bilmeyen gözlerini açmaya çalışıyor. “Gece Bekçisinin Rüyası” yazarın diğer romanlarından çok farklı olmasına karşın bir o kadar da yazarın biçimini gösteren en iyi eserlerinden biri. Yalın bir anlatım ve şiirli cümleler... Romanın ilk, ismi üzerine düşünmeye başladım. İsmi

neden “Gece Bekçisinin Rüyası”ydı? Neden anlatılanlar bir rüyaydı ve neden bu rüya bir gece bekçisininindi? Bugünün Türkiye’si romanda anlatılırken geçmişin, yok edilen her şeyin sembolüydü bekçi benim için. Herkesin derin uykuya daldığı gecelerde, ıssız, karanlık sokaklarda sadece bekçiler ellerinde fenerler ile dolaşırlar. O fenerler ile karanlığın gizlediklerini ortaya çıkarırlar. Uykuya yatanları, uyanık olanları bilirler, gecenin sessizliğindeki tüm fısıltıları duyarlar. Onlar,

gecenin üzerindeki örtüyü kaldırıp atanlardır aslında. Ortaya çıkanlar gerçek olması istenmeyecek kadar kötüdür ve bu yüzdendir ki kötü olan her şey rüyalarda yaşanmalıdır. Enver Aysever de “Gece Bekçisinin Rüyası”nda karanlıkta kalanları aydınlatıyor sanki.

Bu romanda gözünüzü kapattığınızda, gözünüzün önünde canlanan sahneler, yüzleri, bedenleri tarif edilen karakterler yok. Bu romanda insanı düşündüren, dönüp tekrar tekrar okuma isteğini doğuracak olan cümleler var. Roman-daki Aktör Hoca’nın da dediği gibi; “Garip; yüzler, beden, ten, koku yok. Sözler var sadece. Sanki aynı kişi konuşuyor da içinden geçenler dile geliyor.” Bu cümleler ile yazar sanki “Gece Bekçisinin Rüyası”nı tarif ediyor okuruna. Tek bir kişinin iç döküşüne, kendi kendine konuşmasına şahitlik ettiğinizi hissediyorsunuz roman boyunca. Soyut, derin, altı çizilecek cümleler... İncelikli bir anlatımın ürünü olan, gizli

anlam barındıran sözcükler... Bir gizin peşinde olanları avlayan bir roman “Gece Bekçisinin Rüyası”.

Kısacık kesilmiş saçlar, kopkoyu gri, laciverde yakın bakışlar, kırmızının koyu tonu, mora çalan dudaklar, kaslı kollar, erkeksi tavırlar... Güçlü, mücadeleci bir kadın... Romanın ilk sayfalarında tanışıyoruz A. ile. Kendine ait bir odanın önemini anlatarak merhaba diyor okura. Bir odaya sahip olmak güvende olmak, özgür olup, ayakta durabilmek ve yazabilmek demek... Tıpkı Virginia Woolf’un “Kendine Ait Bir Oda” adlı romanında dediği gibi. A. önce sözcüklerini kaybedip, konuşmayı unutuyor sonra da ışıtmayı. Unuttuğu kelimeleri ise bir tek cebindeki mor kağıtlara dökülebiliyor. Bu mor kağıtlar A.’nın kadın olarak sahip olduğu gücün sembolüydü. O konuşmadan da, kendisine ait odasında yazarak tüm

duygularını, düşüncelerini ifade edebiliyordu. Yazı en büyük güçtü.

“Mürekkebin bir sancıyı dindirmek için bana ve pek çok kişiye nasıl bir kan olduğunu duydum içimde.”

“Gece Bekçisinin Rüyası”ndaki bir diğer kahraman ise Yelkenli Us olarak karşımıza çıkan, A. nın derdine çare bulmaya çalışan Ruh hekimiydi. Yelkenli Us, dünyadan kopuk yaşayıp, kendi dünyasını kurmaya çalışan, kendi gerçeğini arayan bir adam. O, bu gerçeği A. ile tanıştığında buluyor. Özgürlüğü açık denizlerde arayıp, sıradanlaşan hayatında kendisine ait odasına sığınmaya çalışıyor. İkili süren bir yaşam, aynada beliren iki yüz, iki farklı kişi...

“Aygıtlar yazgılarına insanlar kadar hâkim mi sanıyorsunuz? Ya da tersi, insanlar aygıtlar kadar duyarlı mı?”

Romandaki en önemli karakterlerden biri de “radyo”. Bu öyle herkesin bildiği radyolardan değil. Şiirli cümleler bu radyodan okura fısıldanıyor. Yazarın sesini çoklukla radyonun sesinde duyuyoruz romanda.

“Bir bir avlanıyor dostlarım, uzakta olta balıkçıları hüznü bir türküyü kapılmış, denizin tarlasında göçmen ölümler. Boğuluyorum sevgilim. Utanarak seni sevmekten, kanlı bir sabah rüzgârıyla yüzümü yıkayan denizde...”

“Tohum sabırla serpilip büyüyor, o dilsiz çocuklarsa aniden! Şimdi o bahçede ezdikleri tohumlarda ayak izleri var. Oysa kanmıştım onların çilli yüzlerine. Badem misali, çipil, iri cam gibi saydam gözlerine... Kendi kendime konuşuyorum yine. Savrulduğum bak. Dudağımda bir yudum sen ol, can ver bana, iyileşelim.”

Radyo, “Arkası yarın”lar ile dinleyenlerini romantik cümleler ile buluştururken haberler ile de acı gerçeklerle yüzleştiriyor. Şehrin her yanını saran çürük kokusu, hiç uyumayan cumhurbaşkanının imzaladığı kararname ile yarınları belirleme yetkisini eline alması, geleceksiz yaşamayı göze alanlara kimlik kartı verilip, büyük beklentileri olanların yargıç karşısına çıkarılması, kim ne düşünür, nasıl düşünür kayıt altına alınması, geçmiş unut-

turularak gıcır gıcır bir ülke inşa edileceği... Radyo’nun verdiği bu haberleri okurken Tahsin Yücel’in Gökdelen isimli romanını hatırladım. 2073 Türkiye’si’ni anlatıyordu Tahsin Yücel bu romanında. Adalet özelleştiriliyor, doğa yok edilip her taraf betonlaştırılıyor, Türkiye küçük Amerika oluyordu. Enver Aysever’in romanda, radyodan verdiği haberleri okurken, çıkarılan yasalar, kararnameler nedense bana “olur mu olur” dedirten türdendi. Olanları gördükten sonra hiçbir şeye şaşırılmamamız gerektiğini çoktan öğrenmedik mi?

Sahile vuran cesetler, Soma’da ölenler, coplanan eylemciler, evlatlarının arayan cumartesi anneleri, gecenin karanlığında تنها bir sokakta esnaf tarafından dövülerek öldürülenler... Enver Aysever, “Gece Bekçisinin Rüyası” ile okurunun belleğini tazelerken bir taraftan da yaşanan acıları tarihe kaydedip, böylelikle edebiyatın en önemli görevini de yerine getiriyordu.

“Bu perde arası uzun sürmeyecek emin ol... Gölgelemin gece dansı uzun sürmez.”

İstanbul işgal edilip şehir yok ediliyor, muhbir vatandaşlar türetilip her mahalleye mahalle sorumluları atanıyordu. Yani kötü bir oyun sahneleniyordu. Bizim “Gece Bekçisinin Rüyası” olarak okuduklarımız, Aktör Hoca’nın sadece sözlerden oluştuğunu söylediği, radyo tiyatrosu için eline aldığı oyun ile aynı olabilir miydi? “Sonra baktım, bu şimdi okuduğumuz metin geldi önüme.”

“Beni sorarsanız bir radyo her daim yalnızlığa alışkındır. O herkese ses verir de, kimse ona nasılsın diye sormaz. Garip değil mi? Bana güveniyorsunuz, görgüme,

bilgime itimat ediyorsunuz, belki yanınızda taşıyorsunuz, doğrudan kulağınıza fısıldamama izin veriyorsunuz... Ama nedense hakikati haykırınca düğmelerimi çeviriyor, frekanslarımla oynuyorsunuz.”

Arkası Yarınların ve verdiği haberlerin dışında, bu kez yazarın isyanı gibidir dile gelen radyonun bu cümleleri. Doğru bildiğini söylemekten çekinmeyen ve bu yüzden haksızlığa uğrayan, susturulmak istenen bir insanın sesini duyarız sanki.

“Gece Bekçisinin Rüyası” Enver Aysever’in bıkıp usanmadan haykırdığı hakikatlerin romanı adeta. ■

İstanbul işgal edilip şehir yok ediliyor, muhbir vatandaşlar türetilip her mahalleye mahalle sorumluları atanıyordu. Yani kötü bir oyun sahneleniyordu. Bizim “Gece Bekçisinin Rüyası” olarak okuduklarımız, Aktör Hoca’nın sadece sözlerden oluştuğunu söylediği, radyo tiyatrosu için eline aldığı oyun ile aynı olabilir miydi? “Sonra baktım, bu şimdi okuduğumuz metin geldi önüme.”

Soruları çalanlar mı daha hırsız, hırsıza kapıyı açanlar mı?

Cemaat gitti sınav yolsuzlukları duruyor

Geçtiğimiz günlerde geçmiş sınav yolsuzluklarında sorumluluğu olduğu görülen isimlerin kovuşturulmasına ve çok sayıda ismin tutuklanmasına şahit olduk. Garip olan şu ki, yakın tarihimizde oldukça güçlü bir iz bırakmış olan sınav skandallarının bu şüphelilerine ülke gündeminde çok da fazla yer açılmıyordu.

■ AHMET ÇINAR

Geçen yıl Aralık ayında, daha birkaç ay önce yani, Antalya'da düzenlenen 1. Uluslararası Güvenlik Sempozyumu'nda kürsüye gelen Ankara Cumhuriyet Savcısı Yücel Erkman, Fethullah Gülen cemaatinin devlet kurumlarına sızmak için "soru hırsızlığını" esas aldığını söylüyor ve cemaatin truva atının "soru hırsızlığı" olduğunu söylüyordu.

Bu sözleri söyleyen kişinin, 30'a yakın sınava ilişkin kopya soruşturmasını yürüten, konuyla ilgili belge ve bulguları elinde bulunduran bir savcı olduğu düşünülürse, pek de yabana atılacak bir iddia değildi.

Tam da "Peki bu hırsızlığı yapanları o kritik noktalara yerleştiren siyasi irade, hırsızlığa göz yuman AKP, hırsızlıktan istifade eden AKP'nin tosun-cukları ne olacak" sorusuna sıra gelmişti ki... Geçen hafta bu soruya yanıt olabilecek bir gelişme yaşandı. Cumhuriyet'ten Alican Uludağ'ın haberi tabloyu gözler önüne seriyordu...

Olay şuydu: Cemaatin soru hırsızlıklarıyla ilgili soruştur-

maları yürüten, iddianameleri hazırlayan, bine yakın şüpheliye dava açan Cumhuriyet Savcısı Yücel Erkman görevden alın-yordu.

O da ne?

Görevden alınmasının nedeni hayli ilginçti: Çünkü soruşturmaların ucu "soru hırsızlarını" koruyup kollayanlar ile "soru hırsızlığından" istifade edenlere gelmişti. Savcı Erkman göreve devam etseydi, 10'a yakın üst düzey -muhtemel ki AKP'li- bürokratin birinci derecede yakınları "KPSS soruşturması sanığı" olacaktı. Soruşturma derinleşe derinleşe ilerlemiş, sonunda işin ucu AKP'lilere değmişti.

Özellikle kopya çekilen KPSS'ye giren 70 kaymakam ve aralarında Ankara Adliyesinde görev yapan bir savcının bulunduğu yargı mensupları soruşturmaya dahil olacak, çok sayıda üst düzey bürokratin yakını "sınav şüphelisi" sıfatına kavuşacakken, Adalet Bakanlığı müdahale etti ve savcının görev yeri değişti.

Yıllardır anlatmaya çalıştığımız "zurnanın zırt dediği yer" işte tam da burasıydı: Soruları çalan cemaat, düzeneği hazırlayan cemaat, hırsızlıktan yararlanan cemaat... Peki ya hırsızları o noktaya yerleştirenler, hırsızlığa göz yumanlar, hırsızlığın sonuçlarından yararlananlar: Yani yıllardır su başlarını tutup hırsıza makam, mevki, pozisyon, yetki verenler... Hırsızın suçu hırsızlık da; göz yumanın, el verenin, yetki sunanın, kapıyı açanın hiç mi suçu yok!

Artık gün gibi aşikâr: Cemaat KPSS başta olmak üzere LYS, Polis Koleji Sınavı, Astsubaylık Sınavı, Adli Yargı Hâkim ve Savcı Seçme Sınavı, Komiser Yardımcılığı Sınavı, Kaymakam Adaylığı Sınavı gibi pek çok sınavın sorularını çaldı. 2011 YGS sorularının çalındığının ortaya çıkmasının ardından lise öğrencilerinin sokağa döküldüğü günleri henüz unutmadık. Hırsız cemaat ile hırsız kollayıcısı AKP'nin iktidar ortağı olduğu günlerdi. Gözaltına alınanlar soruları çalanlar değil, soruların çalınmasını protesto eden liseliler oluyordu. Hatta Antalya'da YGS'yi protesto edenler dönemin Vali Yardımcısı Metin Borazan tarafından yuhalanıyor, fotoğrafları çekiliyordu. Liselilerin tepkisi ise gecikmiyordu, "İmamın Borazan'ı sus" pan-

kartlarıyla sokağa çıkan liseliler, gereken yanıt veriyordu.

O günlerde Türkiye'nin kentlerinde "Mod medyan değil, hodri meydan", "Boyun eğme hesap sor", "Nimet Abla bize de şifre versene", "Baba beni cemaate gönder", "Son Gülen iyi güler", "Şifreleri çözdük, baş kaldırıyoruz", "Ne YGS ne LYS Tayyip girsin strese" sloganları yükseliyor. AKP çevreleri ise soru hırsızlarının koruyucusu, kollayıcısı olmaya devam ediyordu.

AKP ile cemaat arasındaki inişli-çıkışlı, alışlı-verişli, al gülüm-ver gülümlü, kırık ve de hazin aşk hikayesi sürerken, cemaat memleketimizin topraklarına tırnaklarını geçirirken, AKP de bunun nimetlerinden yararlanıyor, keyfini sürerken iyiydi de, şimdi mi tu kaka?

Yutulacak dolma değil bu! ■

9 dokuz maddede ALMANYA-ERDOĞAN KAVGASI Kemal Okuyan

ALMANYA YENİNCE BİZ DE YENMİŞ SAYILACAK MIYIZ?

1. ULUSLARARASI SORUN

Erdoğan uluslararası bir sorundur. Her şeyden önce kendisi, yükselişi bir uluslararası projedir. ABD ve Avrupa Birliği'nin farklı saiklerle de olsa Erdoğan ve ekibinin önünü açmak için epey kafa patlattıkları, Türkiye'de bu projeye engel olabilecek unsurları etkisizleştirmek için yardımcı oldukları ayan beyan ortadadır. Bu aynı zamanda Erdoğan'a yüklenen misyonların uluslararası boyutuna da işaret eder.

2. BEŞ KITADA SEVİLDİ

Şimdilerde nasıl Türkiye'de herkese Erdoğan'ı zorla sevdirmek, sevmeyenlere ise saygıyı dayatmak adet olduysa, bundan 10-15 yıl kadar önce dünyada Erdoğan'ı sevmek bir kuraldı. ABD'nin el üstünde tuttuğu bir siyasetçiye Almanya'nın yere göğe sığdıramaması anlaşılırdı ama Erdoğancılık Latin Amerika'nın ilerici iktidarlarından Filistin'e kadar heryeri sarmıştı. Biz hiç beğenmiyorduk velakin Erdoğan başından beri bir dünya "lideri"ydi!

3. SINIRLAR BİLİNSİN!

Sonra bu proje "lider" in foyası ortaya çıkmaya başladı ama en büyük düş kırıklığı asıl "üretici firma" da hissedildi. ABD bu kibirli, aldığı işleri yüzüne gözüne bulaştıran siyasetçiye güvenini yitirdi ve onu daha fazla kontrol etmenin yollarını aramaya koyuldu. Erdoğan güven vermeyen tarzı ile devam edince, alternatif aranmaya başlandı. Öyle bir alternatif olmalıydı ki, Erdoğan'ın o ana kadarki hizmetlerini koruyan ama sınırlarını daha iyi bilen bir iktidarla iş birliği yapılsın.

4. KOMÜNİSTLER YAPABİLİYORSA!

Patronların Türkiye'sinde öyle alçak bir düzen hüküm sürmektedir ki, siyasette ABD ve İngiltere'nin, ekonomide Almanya'nın ağırlığını ülkenin komünistleri dışında kimse sorgulamamıştı bugüne kadar. Şimdiyse Erdoğan, kendisini artık "sevmeyen" batılı başkentlere kafasına göre dikleneceğini sanmakta. Ama öyle olmuyor ki! Kapitalist dünyada herkes gücü oranında konuşur. Erdoğan elbette etkisiz bir eleman değildir ama istediği gibi at oynatmasının sınırları vardır.

5. TERK EDİN

Ve Almanya, kendi derdine düşmüş olan ABD'nin önüne geçerek bu sınırları göstermeye karar verdi. Anlama kapasitesi düşük Erdoğan'a değil ama. Almanya ve peşinden Avrupalılar şu sıra Erdoğan'ın sınırlarını Türkiye burjuvazisine ve bizzat AKP kalantılarına göstermekte. Herkes batı ile kapışmanın Erdoğan'ın referandum oylarını artıracığını söylüyor, haftalardır bunun her zaman geçerli olmayacağını söylüyoruz. Daha önemlisi şudur: Kapitalist bir ülkede, hele bizim gibi örgütsüz olduğunda, toplumların fikrini temelde egemen sınıfın yaklaşımı belirler. Gayet açık, Alman sermayesi Türkiye'nin egemenlerine "Erdoğan'ı terk edin" diyor.

6. SİZE SÖYLÜMÖRLER

Alman tekellerinden gelen mesaj açık: Türkiye bizim için güvenilir bir yatırım alanı, tekin bir ticaret partneri olmaktan çıktı. Mercedes bunu diyor, Volkswagen böyle diyor, bankalar böyle diyor. Der Spiegel'in kapaklarını "sansasyon" diyerek geçiştirebilirsiniz ama Alman tekellerini ciddiye almak zorundasınız. Yani siz paraya tapan sömürücü sınıf, yani siz tüccar kafasıyla ülkeyi talan eden hükümet partisi mensupları...

7. AVRASYA YETMEZ

Türkiye'ye güçlü lider lazım diyen Avrasyacı Dugin, Erdoğan'a hayat öpücüğü konduran Putin buna bir şey yapamaz. Türkiye burjuvazisi Almanya'dan gelen mesajı illa ki ciddiye alacak, onların ciddiye aldığını Erdoğan fark edecek, bir yandan bağırıp çağırırken bir yandan da sermaye sınıfına yeni olanaklar armağan edip desteklerini isteyecek.

8. 16'SINDAN SONRA

Avrupa'ya ise, "16'sından sonra görüşürüz ha" diyecek. Bu bir tehdit değildir, Erdoğan başta Berlin olmak üzere bütün muhataplarına 16'sına kadar sabredin, sonra oturur hallederiz demektir. Halleder, kişiliği uygundur. Uygundur da, referandumdan başkan olarak çıkan bir Erdoğan'ın işleri iyice zorlaştıracığını bilir emperyalistler. Dolayısıyla "Atın bunu başınızdan, ihya olun" demekteler.

9. SON SÖZ:

Erdoğan'ın Avrupa'nın salvolarına rağmen ayakta kalması Türkiye'nin emekçileri için yıkımdır. Bu salvoların ekonomik ve siyasi sonuçları emekçilerin sırtına binecektir. Emperyalistlerin Erdoğan'ın bitişine imza atmaları ise bir başka yıkımdır. Erdoğan dönemini sonlandırmanın faturası Türkiye'nin emekçilerine çıkacaktır. Halk; daha zaman var, örgütlen, hayır de, hayırla yetinme, mücadele et emperyalizme, paranın saltanatına karşı!

**BOYUN
EĞMEYENLER
TOPLANIYOR**

**İSTANBUL
HAYIR
DİYOR**

**2 NİSAN PAZAR
SAAT 15.00**

**YOĞURTÇU PARKI
KADIKÖY-İSTANBUL**

**TÜRKİYE
KOMÜNİST
PARTİSİ**